



SEJM  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 2316

Warszawa, 24 października 2000 r.

III kadencja

Prezes Rady Ministrów  
RM 10-108-00

Pan  
Maciej Płażyński  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**– o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków**  
wraz z projektem podstawowego aktu wykonawczego,  
co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 3b Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rozwoju Regionalnego i Budownictwa.

Z wyrazami szacunku

(-) Jerzy Buzek

*PROJEKT**Wersja*

z dnia 2 października 2000 r.

**U S T A W A**

z dnia .....

**o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.****Rozdział 1  
Przepisy ogólne****Art. 1.**

Ustawa określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz odprowadzania ścieków, w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, a także ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów.

**Art. 2**

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) woda przeznaczona do spożycia przez ludzi – wodę przeznaczoną do picia, gotowania, przygotowywania pożywienia lub do innych celów gospodarstw domowych oraz każdą wodę używaną do produkcji żywności, środków farmaceutycznych i kosmetycznych, a także na potrzeby basenów kąpielowych, rekreacyjnych i pływalni,
- 2) zbiorowe zaopatrzenie w wodę – działalność polegającą na ujęciu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody, prowadzoną przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,
- 3) zbiorowe odprowadzanie ścieków – działalność polegającą na odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków, prowadzoną przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,

- 4) ścieki – wprowadzane do wód lub do ziemi:
  - a) wody zużyte na cele bytowe lub przemysłowe,
  - b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonej do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
  - c) wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, w tym z centrów miast, terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów o trwałej nawierzchni,
  - d) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów gospodarki rybackiej, jeżeli zawarty w nich ładunek zanieczyszczeń jest wyższy od ładunku zawartego w pobranej wodzie,
- 5) ścieki bytowe – ścieki z budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, osiedli mieszkaniowych i terenów usługowych, powstające w szczególności w wyniku ludzkiego metabolizmu oraz funkcjonowania gospodarstw domowych,
- 6) ścieki przemysłowe – ścieki odprowadzane z terenów, na których prowadzi się działalność gospodarczą, nie będące ściekami bytowymi lub wodami opadowymi,
- 7) ścieki komunalne – ścieki bytowe albo mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi, albo mieszaninę ścieków bytowych z wodami opadowymi, albo mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i wodami opadowymi,
- 8) urządzenia wodociągowe – ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody,
- 9) urządzenia kanalizacyjne – sieci kanalizacyjne, wyloty urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wody lub do ziemi oraz urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki,
- 10) właściciel – także posiadacza samoistnego i użytkownika wieczystego,
- 11) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne – przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków oraz gminne jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej prowadzące tego rodzaju działalność,
- 12) niezbędne przychody – wartość przychodów w danym roku obrachunkowym, zapewniających odpowiednią jakość, ilość i ciągłość zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, które przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne powinno osiągnąć na pokrycie uzasadnionych wydatków, związanych z eksploatacją, utrzymaniem i rozbudową urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych oraz na osiągnięcie zysku,
- 13) gmina – także związek międzygminny i porozumienie międzygminne,

- 14) odbiorca usług - każdego, kto korzysta z usług wodociągowo-kanalizacyjnych z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na podstawie umowy z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym,
- 15) taryfowa grupa odbiorców usług – odbiorców wyodrębnionych na podstawie charakterystyki zużycia wody lub odprowadzanych ścieków, warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także na podstawie sposobu rozliczeń za świadczone usługi,
- 16) sieć – przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
- 17) przyłączy wodociągowe – odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług z siecią wodociągową,
- 18) wodomierz główny – przyrząd pomiarowy mierzący ilość pobranej wody, znajdujący się na każdym przyłączy wodociągowym,
- 19) przyłączy kanalizacyjne – odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług, do pierwszej studzienki licząc od strony budynku,
- 20) urządzenie pomiarowe – urządzenie mierzące ilość odprowadzanych ścieków znajdujące się na przyłączy kanalizacyjnym,
- 21) sprzedaż hurtowa wody – sprzedaż wody przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne innym przedsiębiorstwom wodociągowo-kanalizacyjnym do dalszej odsprzedaży przy pomocy ich sieci,
- 22) przyjmowane hurtowo ścieki – ścieki wprowadzane za zgodą przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do jego sieci kanalizacyjnej z sieci kanalizacyjnych innych przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 23) taryfa – zestawienie ogłoszonych publicznie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania.

### **Art. 3.**

1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.
2. W razie wspólnego wykonywania przez gminy zadania, o którym mowa w ust.1, określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy wykonują odpowiednio właściwe organy:
  - 1) związku międzygminnego,
  - 2) gminy określonej w porozumieniu międzygminnym.

3. Gmina ustala kierunki rozwoju sieci w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

#### **Art. 4**

1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast.
2. Do zadań Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków należy w szczególności:
  - 1) opracowywanie projektów aktów normatywnych,
  - 2) określanie kierunków zleczanych prac naukowo-badawczych,
  - 3) współdziałanie z gminami, organizacjami zawodowymi i społecznymi,
  - 4) współpraca z zagranicą.

## **Rozdział 2**

### **Zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków**

#### **Art. 5**

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganych ilościach oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków.
2. Jeżeli umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków nie stanowi inaczej, odbiorca usług odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie.

#### **Art. 6**

1. Dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług.

2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy.
3. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:
  - 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia,
  - 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń,
  - 3) praw i obowiązków stron umowy,
  - 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
  - 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu, o których mowa w art.18,
  - 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.
4. Umowa, o której mowa w ust. 1, może być zawarta z osobą, która posiada tytuł prawny do korzystania z obiektu budowlanego, do którego ma być dostarczana woda lub z którego mają być odprowadzane ścieki albo z osobą, która korzysta z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.
5. Jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkami wielolokalowymi umowa, o której mowa w ust. 1, zawierana jest z właścicielem budynku lub z zarządcą nieruchomości wspólnej.
6. Na wniosek właściciela lub zarządcy budynku wielolokalowego przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zawiera umowy z korzystającymi z lokali osobami, o których mowa w ust. 4 i 5, jeżeli:
  - 1) we wszystkich lokalach są zainstalowane wodomierze w sposób uzgodniony z przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym,
  - 2) możliwy jest odczyt wskazań wodomierzy,
  - 3) wnioskodawca i przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ustalili sposób rozliczeń różnicy wskazań między wodomierzem głównym a wodomierzami zainstalowanymi w poszczególnych lokalach oraz zasady ich utrzymania,
  - 4) możliwe jest przerwanie dostarczania wody do lokalu bez zakłócania dostaw wody w pozostałych lokalach.
7. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może wyrazić zgodę na zawarcie umów z korzystającymi z lokali osobami, o których mowa w ust. 4 i 5, również w przypadku, gdy nie są spełnione warunki, o których mowa w ust. 6.

## **Art. 7**

Upoważnieni przedstawiciele przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń każdego, kto korzysta z usług, w celu przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych w lokalu i dokonania odczytu ich wskazań, dokonania badań i pomiarów, przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a także sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci.

## **Art. 8**

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli:
  - 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa,
  - 2) odbiorca usług nie uiścił opłat za pełne dwa okresy obrotowe następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty,
  - 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego,
  - 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzenie ścieków rozumiane jako pobór wody lub odprowadzanie ścieków bez zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków, przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, które odcięło dostawę wody lub zamknęło przyłącze kanalizacyjne jest obowiązane do udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu.
3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne o zamiarze odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego do budynków wielolokalowych, szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, szpitali i zakładów użyteczności publicznej oraz o miejscach i sposobie udostępniania zastępczych punktów poboru wody zawiadamia powiatowego inspektora sanitarnego, zarząd gminy oraz odbiorcę usług co najmniej na 20 dni przed planowanym terminem odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.
4. Powiatowy inspektor sanitarny, w terminie 10 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, wydaje decyzję zakazującą odcięcia dostawy wody lub

zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli odcięcie dostawy wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego stanowiłoby zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego.

### **Art. 9**

1. Zabrania się wprowadzania ścieków bytowych i ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych przeznaczonych do odprowadzania wód opadowych.
2. Zabrania się wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych:
  - 1) odpadów stałych, które mogą powodować zmniejszenie przepustowości przewodów kanalizacyjnych, a w szczególności żwiru, piasku, popiołu, szkła, wycieczyn, drożdży, szczeciny, ścinków skór, tekstyliów, włókien, nawet jeżeli znajdują się one w stanie rozdrobnionym,
  - 2) odpadów płynnych nie mieszających się z wodą, a w szczególności sztucznych żywic, lakierów, mas bitumicznych, smół i ich emulsji, mieszanin cementowych,
  - 3) substancji palnych i wybuchowych, których punkt zapłonu znajduje się w temperaturze poniżej 85°C, a w szczególności benzyn, nafty, oleju opałowego, karbidu, trójnitrotoluenu,
  - 4) substancji żrących i toksycznych, a w szczególności mocnych kwasów i zasad, formaliny, siarczków, cyjanków oraz roztworów amoniaku, siarkowodoru i cyjanowodoru,
  - 5) odpadów i ścieków z hodowli zwierząt, a w szczególności gnojówki, gnojowicy, obornika, ścieków z kiszzonek,
  - 6) nie zdezynfekowanych ścieków ze szpitali i sanatoriów oraz z zakładów weterynaryjnych.
3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia bieżącej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

### **Art. 10**

1. Dostawca ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych jest obowiązany do:
  - 1) niezwłocznego powiadomienia właściciela urządzeń kanalizacyjnych o awarii powodującej zrzut niebezpiecznych substancji do urządzeń kanalizacyjnych, w celu podjęcia odpowiednich przedsięwzięć zmniejszających skutki awarii,



- 2) instalowania niezbędnych urządzeń podczyszczających ścieki przemysłowe i prawidłowej eksploatacji tych urządzeń,
- 3) umożliwienia właścicielowi urządzeń kanalizacyjnych dostępu w każdym czasie do miejsc kontroli ilości i jakości ścieków przemysłowych wprowadzanych do tych urządzeń,
- 4) wewnętrznej kontroli przestrzegania dopuszczalnych ilości i natężeń dopływu ścieków przemysłowych oraz ich wskaźników zanieczyszczenia w szczególności, gdy ilość wprowadzanych ścieków jest większa od 10% wartości dopływu ścieków komunalnych do oczyszczalni oraz gdy zanieczyszczenie w ściekach przemysłowych może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa lub zdrowia osób obsługujących urządzenia kanalizacyjne oraz bezpieczeństwa konstrukcji budowlanych i wyposażenia technicznego urządzeń kanalizacyjnych,
- 5) udostępniania wyników wewnętrznej kontroli właścicielowi urządzeń kanalizacyjnych,
- 6) zainstalowania urządzeń pomiarowych ilości i jakości ścieków przemysłowych na żądanie właściciela urządzeń kanalizacyjnych, jeżeli takie wymaganie jest uzasadnione możliwością wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa lub zdrowia osób obsługujących urządzenia kanalizacyjne oraz bezpieczeństwa konstrukcji budowlanych i wyposażenia technicznego urządzeń kanalizacyjnych.

#### **Art. 11**

Minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunki wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, w tym dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz sposób sprawowania kontroli ilości i jakości ścieków, biorąc pod uwagę:

- 1) bezpieczeństwo i zdrowie osób obsługujących urządzenia kanalizacyjne,
- 2) ochronę konstrukcji budowlanych i wyposażenia technicznego urządzeń kanalizacyjnych,
- 3) podatność mieszaniny ścieków przemysłowych i ścieków bytowych na mechaniczno-biologiczne procesy oczyszczania,
- 4) ochronę wód, do których odprowadzane są ścieki komunalne przed zanieczyszczeniem, a w szczególności spełnienie wymagań jakościowych odnoszących się do tych wód,
- 5) możliwość bezpiecznego dla środowiska wykorzystania osadów z oczyszczalni ścieków obsługującej zbiorczy system kanalizacyjny dla ścieków komunalnych.

#### **Art. 12**

1. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują organy Inspekcji Sanitarnej na zasadach określonych w przepisach o Inspekcji Sanitarnej.

2. Każdy materiał używany do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinien posiadać pozytywną ocenę higieniczną właściwego terenowo organu Inspekcji Sanitarnej.
3. Zastosowanie nowych technologii uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymaga zgody właściwego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.
4. Badanie pobranych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi mogą wykonywać laboratoria Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody zatwierdzonym przez właściwy organ Inspekcji Sanitarnej.

### **Art. 13**

Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym wymagania bakteriologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne,
- 2) sposób oceny przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 3) minimalną częstotliwość i miejsca pobierania do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 4) zakres badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 5) program monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 6) sposób nadzoru nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 7) sposób nadzoru nad laboratoriami wykonującymi badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- 8) sposób informowania konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

biorąc pod uwagę bezpieczeństwo i zdrowie ludzi.

### **Art. 14**

Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości dla jednostek organizacyjnych podległych tym ministrom, może określić w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki przyłączania nieruchomości do sieci oraz wymagania dotyczące urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych służących tym jednostkom,
- 2) szczegółowe sposoby kontroli urządzeń, o których mowa w pkt 1,
- 3) warunki i tryb postępowania w sprawach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków,
- 4) warunki korzystania z sieci wodociągowych w przypadku prowadzenia działań ratowniczych,
- 5) wymagania technologiczne dotyczące urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,

- 6) wymagania dotyczące zasilania elektroenergetycznego;
- 7) wymagania dotyczące zapewnienia ciągłości funkcjonowania urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- 8) tryb i sposób kontroli stanu przygotowania urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,

biorąc pod uwagę specyfikę jednostek organizacyjnych podległych tym ministrom.

#### **Art. 15**

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić realizację budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1.
2. Realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.
3. Koszty zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego pokrywa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowego odbiorca usług.
4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 4, oraz istnieją techniczne warunki świadczenia usług.

### **Rozdział 3**

#### **Zasady udzielania zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków**

#### **Art. 16**

1. Na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydawanego przez zarząd gminy w drodze decyzji.
2. Zezwolenie może być wydane na wniosek przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, które:
  - 1) ma na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedzibę, miejsce zamieszkania, oddział lub przedstawicielstwo w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej,

- 2) posiada środki finansowe lub udokumentuje możliwość ich uzyskania w wysokości niezbędnej dla prawidłowego prowadzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
  - 3) posiada środki techniczne odpowiednie do zakresu działalności, o której mowa w ust. 1.
3. Nie mają obowiązku uzyskania zezwolenia gminne jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej prowadzące na obszarze własnej gminy działalność, o której mowa w ust. 1, na zasadach określonych w ustawie.

### **Art. 17**

Wniosek o udzielenie zezwolenia powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego ubiegającego się o zezwolenie, jego siedzibę i adres,
- 2) określenie przedmiotu i obszaru działalności,
- 3) określenie środków technicznych i finansowych, jakimi dysponuje wnioskodawca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności objętej wnioskiem,
- 4) informacje o wynikach ekonomicznych dotychczasowej działalności gospodarczej wnioskodawcy,
- 5) informacje charakteryzujące poziom świadczonych usług w zakresie ilości, jakości oraz ciągłości dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków,
- 6) informacje o technologiach stosowanych lub przewidzianych do stosowania przy dostarczaniu wody oraz odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków,
- 7) określenie terminu podjęcia działalności objętej wnioskiem,
- 8) numer w rejestrze przedsiębiorców,
- 9) projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

### **Art. 18**

Zezwolenie powinno określać w szczególności:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres,
- 2) datę podjęcia działalności,
- 3) przedmiot i obszar działalności,
- 4) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 5) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1,
- 6) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 7) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem.

## **Art. 19**

1. Rada gminy, po dokonaniu analizy projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zwany dalej "regulaminem", obowiązujący na obszarze gminy.
2. Regulamin powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym:
  - 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków,
  - 2) szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług,
  - 3) informację o sposobie rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach,
  - 4) warunki przyłączenia do sieci,
  - 5) możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
  - 6) warunki cofnięcia zezwolenia,
  - 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków,
  - 8) standardy obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawach wody i odprowadzania ścieków.

## **Rozdział 4**

### **Zasady ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków**

## **Art. 20**

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfy na okres 1 roku.
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfy na podstawie niezbędnych przychodów po dokonaniu ich alokacji na poszczególne taryfowe grupy odbiorców usług.
3. Ceny i stawki opłat określone w taryfie są różnicowane dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców usług na podstawie udokumentowanych różnic kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.
4. Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne ustalają niezbędne przychody, o których mowa w ust. 2, uwzględniając w szczególności:
  - 1) koszty związane ze świadczeniem usług poniesione w poprzednim roku obrachunkowym ustalone na podstawie ewidencji księgowej z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w roku obowiązywania taryfy,

- 2) zmiany warunków ekonomicznych oraz wielkość usług i warunki ich świadczenia,
  - 3) koszty wynikające z planowanych wydatków inwestycyjnych, na podstawie planów o których mowa w art. 21 ust. 1.
5. Ewidencja księgowa, o której mowa w ust. 4 pkt 1, powinna w szczególności umożliwiać:
- 1) wydzielenie kosztów stałych i zmiennych, przychodów związanych z poszczególnymi rodzajami działalności przedsiębiorstwa wodociągowo kanalizacyjnego, a także w odniesieniu do poszczególnych taryf,
  - 2) ustalenie kosztów związanych z działalnością inwestycyjną w poprzednim roku obrachunkowym,
  - 3) dokonanie alokacji niezbędnych przychodów według taryfowych grup odbiorców usług.

#### **Art. 21**

1. Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowują wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w ich posiadaniu.
2. Plany, o których mowa w ust. 1, określają w szczególności:
  - 1) planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
  - 2) przedsięwzięcia rozwojowo – modernizacyjne w poszczególnych latach,
  - 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków,
  - 4) nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach,
  - 5) sposoby finansowania planowanych inwestycji.
3. Plany, o których mowa w ust. 1, powinny być zgodne z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia, o których mowa w art. 18.
4. Plany, o których mowa w ust. 1, podlegają zatwierdzeniu w uchwale, o której mowa w art. 24 ust. 1.

#### **Art. 22**

Kosztami wody pobieranej ze studni publicznych, źródeł ulicznych, wody zużytej do zraszania ulic, publicznych terenów zielonych, zasilania fontann i odprowadzania wód opadowych przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obciąża gminę na podstawie cen i stawek opłat ustalonych w taryfie.

## **Art. 23**

1. Minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe sposoby określania taryf, w tym:
  - 1) kryteria ustalania niezbędnych przychodów,
  - 2) alokację kosztów na taryfowe grupy odbiorców usług,
  - 3) kryteria różnicowania taryf.
  
2. Minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkalnictwa wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, bierze pod uwagę:
  - 1) przy określaniu niezbędnych przychodów:
    - a) koszty eksploatacji i utrzymania, w tym amortyzację lub wartość umorzenia,
    - b) raty kapitałowe (ponad wartość amortyzacji),
    - c) odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,
    - d) rezerwy na należności nieregularne,
    - e) marże zysku, której wysokość wynika z analizy nakładów na przedsięwzięcia inwestycyjne związane z modernizacją i rozwojem, przy zapewnieniu ochrony interesów odbiorców przed nieuzasadnionym wzrostem cen.
  
  - 2) przy ustalaniu alokacji kosztów:
    - a) podział kosztów poniesionych w poprzednim roku obrachunkowym na poszczególne taryfowe grupy odbiorców,
    - b) przypisanie do poszczególnych taryfowych grup odbiorców kosztów budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych,
  
  - 3) przy różnicowaniu taryf:
    - a) średniodobową i maksymalną wielkość zużycia wody i ilość wprowadzanych ścieków,
    - b) taryfowe grupy odbiorców,
    - c) strukturę cen i stawek opłat,

## **Rozdział 5**

### **Zatwierdzanie taryf oraz zasady rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków**

## **Art. 24**

1. Taryfy podlegają zatwierdzeniu w drodze uchwały zarządu gminy.
  
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w terminie 60 dni przed planowaną datą wejścia taryf w życie, przedstawia zarządowi gminy wniosek o ich zatwierdzenie.

3. Do wniosku o zatwierdzenie taryf przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dołącza szczegółową kalkulację cen i stawek opłat oraz aktualny plan, o którym mowa w art.21 ust.1.
4. Zarząd gminy, zatwierdzając taryfy, sprawdza czy taryfy i plan, o którym mowa w art. 21 ust. 1, zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 1, pod względem celowości ich ponoszenia.
5. Rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, które zalicza ją na poczet opłat ponoszonych przez określone taryfowe grupy odbiorców usług.
6. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ogłasza zatwierdzone taryfy w miejscowej prasie w terminie 7 dni od dnia podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1,
7. Taryfy wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia i obowiązują przez okres 1 roku.
8. Jeżeli zarząd gminy nie podejmie uchwały w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku o zatwierdzenie taryf określonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, wchodzi one w życie po upływie 7 dni od dnia ich ogłoszenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w miejscowej prasie.

#### **Art. 25**

Minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o zatwierdzenie taryf oraz niezbędny zakres informacji zawartych w uzasadnieniu taryf, biorąc pod uwagę:

- 1) zestawienie cen i stawek opłat,
- 2) kalkulację opłat,
- 3) plan, o którym mowa w art. 21 ust. 1,
- 4) informacje finansowe zawierające sprawozdania finansowe.

#### **Art. 26**

Rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków są prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków.

#### **Art. 27**

Minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, warunki prowadzenia rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, biorąc pod uwagę wyposażenie nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe.



## **Art. 28**

1. Ilość wody dostarczonej do nieruchomości ustala się na podstawie wskazania wodomierza głównego, a w przypadku jego braku w oparciu o przeciętne normy zużycia wody.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, przeciętne normy zużycia wody dla poszczególnych odbiorców usług, które stanowią podstawę ustalania ilości pobranej wody w razie braku wodomierza, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych odbiorców usług oraz wskaźniki średniego zużycia wody określone w szczególności dla gospodarstw domowych, usług oraz innej działalności w miastach i na wsiach.
3. Ilość odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie wskazań urządzeń pomiarowych.
4. W razie braku urządzeń pomiarowych ilość odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie umowy, o której mowa w art. 6 ust.1, jako równą ilości wody pobranej lub określonej w umowie.
5. W rozliczeniach ilości odprowadzonych ścieków, ilość bezpowrotnie zużytej wody uwzględnia się wyłącznie w przypadkach, gdy wielkość jej zużycia na ten cel ustalona jest na podstawie dodatkowego wodomierza zainstalowanego na koszt odbiorcy usług.

## **Rozdział 6 Przepisy karne i kary pieniężne**

### **Art. 29**

1. Kto bez uprzedniego zawarcia umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, pobiera wodę z urządzeń wodociągowych podlega grzywnie do 5000 zł.
2. Kto bez uprzedniego zawarcia umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, wprowadza ścieki do urządzeń kanalizacyjnych podlega grzywnie do 10000 zł lub karze ograniczenia wolności.
3. Obok orzeczenia kary organ orzekający może nałożyć obowiązek zapłaty nawiazki na rzecz przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, w wysokości 1000 zł za każdy miesiąc, w którym nastąpiło bezumowne pobieranie wody z urządzeń wodociągowych i wprowadzanie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych tego przedsiębiorstwa.
4. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

### **Art. 30**

1. Karze pieniężnej podlega ten, kto stosuje taryfy:
  - 1) nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia zarządowi gminy do zatwierdzenia określonego w art. 24 ust. 1 lub,
  - 2) wyższe od zatwierdzonych zgodnie z art. 24 ust. 4.
2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza zarząd gminy w drodze decyzji.

3. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód gminy.
4. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.
5. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1, jest płatna z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki przychodu nad wydatkami zmniejszonej o podatki.
6. Ustalając wysokość kary pieniężnej zarząd gminy uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego i jego możliwości finansowe.
7. Niezależnie od kary pieniężnej nałożonej na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, zarząd gminy może nałożyć karę, o której mowa w ust. 1, na kierownika przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, z tym że kara ta może być wymierzona w kwocie nie większej niż 300% jego miesięcznego wynagrodzenia. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.
8. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

## **Rozdział 7**

### **Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe**

#### **Art. 31**

W ustawie z dnia 24 października 1974 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989r. Nr 26, poz. 139, Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131, Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554, Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w dziale IV skreśla się rozdział 3,
- 2) skreśla się art. 129.

#### **Art. 32**

1. Osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie. Wartość urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych określają rzeczoznawcy majątkowi.
2. Przekazywane urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny odpowiadać warunkom technicznym określonym w odrębnych przepisach.

### **Art. 33**

1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są obowiązane wystąpić z wnioskiem o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1.
2. W terminie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy zarząd gminy jest obowiązany do wydania decyzji w sprawie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1.
3. W terminie 8 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy rada gminy jest obowiązana do uchwalenia regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1.

### **Art. 34**

W terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są obowiązane zainstalować brakujące wodomierze główne.

### **Art. 35**

Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

## **U Z A S A D N I E N I E**

### **I. Potrzeba wprowadzenia ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków**

Za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, na mocy ustawy o samorządzie gminnym, odpowiedzialne są gminy. Powołane przez władze gminne dla prowadzenia tej działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne posiadają autonomię finansową opartą na dochodach z opłat za usługi oraz samodzielność w zakresie zarządzania. Nie zapewnia to jednak prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych działających w warunkach monopolu naturalnego, gdyż nie istnieją rozwiązania prawne określające:

- zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i ich obowiązki wobec odbiorców usług,
- zasady określania i zatwierdzania taryf opłat za usługi komunalne.

Praktykowane obecnie ustalanie cen za wodę i odprowadzanie ścieków przez gminy pozbawione jest szczegółowych podstaw prawnych, wobec dezaktualizacji przepisów obowiązujących w tym zakresie w latach ubiegłych oraz nie przystawania zasad ustalania cen w oparciu o te przepisy do warunków gospodarki rynkowej.

Potrzeba uchwalenia ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków wynika więc z konieczności wprowadzenia nie istniejących dotąd zasad i warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków oraz zasad działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i regulacji tej działalności w celu:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa usług, rozumianego jako zapewnienie ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz rozwoju tych usług,
- 2) stworzenia możliwości przestrzegania zaostrzających się wymagań ochrony środowiska,
- 3) poprawy efektywności ekonomicznej przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

Zakłada się, że powyższe cele zostaną osiągnięte poprzez przepisy ustawy, w szczególności zapewniające:

- 1) ustanowienie centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
- 2) rozdzielenie funkcji właścicielskiej gminy od funkcji zarządczej,
- 3) ustanowienie przejrzystych i stabilnych rozwiązań prawnych, jednakowych dla podmiotów o różnych formach organizacyjnych i stosunkach własnościowych,
- 4) ustanowienie zasad ustalania taryf, pozwalających na ochronę interesów odbiorców usług oraz stwarzających możliwość osiągnięcia zysku z zainwestowanego kapitału,
- 5) ustanowienie organu regulacyjnego prowadzącego zatwierdzanie taryf po skontrolowaniu zgodności ich ustalania z przepisami ustawy,
- 6) określenie zasad współdziałania przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych z odbiorcami usług.

Przewiduje się, że przyjęcie ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków pozwoli na:

- 1) urealnienie i ustabilizowanie opłat za usługi wodociągowo-kanalizacyjne oraz ochronę odbiorców usług, przed nieuzasadnionym poziomem cen,
- 2) poprawę warunków zdrowotnych ludności, poprzez zapewnienie dostaw wody o dobrych właściwościach chemicznych oraz skuteczną redukcję zanieczyszczeń ścieków wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych,
- 3) przyspieszenie rozwoju usług wodociągowo-kanalizacyjnych w związku ze stworzeniem warunków do zwiększenia inwestycji w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym,
- 4) zatrzymanie postępującej dekapitalizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, zachodzącej m.in. w związku z podejmowaniem obecnie przez gminy decyzji zatwierdzających ceny na poziomie nie uwzględniającym potrzeb modernizacyjnych, pod wpływem czynników politycznych,

## II. Doświadczenia zagraniczne

Systemy ustalania cen za usługi wodociągowo-kanalizacyjne mogą mieć charakter polityczny, kontraktowy, regulacyjny lub rynkowy. Mogą występować również systemy mieszane.

System polityczny, w którym ciała wybieralne lub podlegające wybieralnym mają możliwość wpływania na ceny poprzez decyzje polityczne jest stosowany obecnie w Polsce.

System ten prowadzić może do zbyt niskich cen dla odbiorców usług, kosztem braku środków na sfinansowanie ważnych potrzeb inwestycyjnych mających wpływ na jakość usług, ochronę środowiska, warunki zdrowotne ludności.

Systemy kontraktowy i rynkowy oparte są o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych na podstawie przetargów lub negocjacji.

System regulacyjny dzieli się na co najmniej dwa rodzaje:

- Model kosztowy – amerykański, cechuje się tym, że przedsiębiorstwo musi wykazać i uzasadnić zarówno swoje koszty, jak i metodę ich alokacji na taryfowe grupy odbiorców. W systemie tym musi istnieć przeciwwaga dla przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, np. w formie organu regulacyjnego. Przedsiębiorstwo może mieć prawo do uwzględnienia w taryfach dochodu z kapitału. Uzyskiwanie dochodu z kapitału zachęca do inwestycji, podczas gdy zysk naliczony jako procent od wydatków nagradza zwiększenie kosztów.
- Model cenowy – brytyjski, wyróżnia się tym, że organ regulacyjny koncentruje się na monitorowaniu korygowania cen w stosunku do cen z przeszłości, według ściśle ustalonych indeksów, a nie w oparciu o zmiany kosztów. Podstawowym problemem w tym systemie jest precyzyjne zdefiniowanie standardów usług aby nie dopuścić do sytuacji, że obniżka kosztów będzie uzyskiwana poprzez pogorszenie jakości usług.

### III. Podstawowe założenia ustawy – zakres zmian prawnych

#### 1. Zakres

Ustawa reguluje zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady ustalania taryf za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków pozwalające na zwiększenie inwestycji w tym sektorze.

Ustawa nie dotyczy problematyki podlegającej uregulowaniom ustawy Prawo wodne, gdyż zawiera rozwiązania prawne odnoszące się do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych stanowiących element infrastruktury technicznej związanej z obszarem zurbanizowanym. Przepisy ustawy uwzględniają aspekty techniczne, organizacyjne i ekonomiczne zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków.

#### 2. Rola państwa i gminy

W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków funkcje państwa jako właściciela systemów wodociągowo-kanalizacyjnych zostały przekazane na rzecz gmin, na mocy ustaw „samorządowych” z 1990r. Obecnie odpowiedzialność państwa w tej dziedzinie polega na tworzeniu ram prawnych określających zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady i organy sprawowania kontroli nad tą działalnością i jej regulacji. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w tych sprawach będzie prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast.

Gminy odpowiedzialne są za zorganizowanie działalności w zakresie usług wodociągowo-kanalizacyjnych, m.in. poprzez udzielanie zezwoleń, zatwierdzanie taryf i ustalanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego kierunków rozwoju urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych.

Ustawa zakłada rozdzielenie funkcji właścicielskich i zarządczych gminy przez upodmiotowienie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

Odpowiadają one m.in. za sporządzanie taryf oraz wieloletnich planów rozwoju, które podlegają zatwierdzeniu przez organ gminy.

### 3. Organy regulacyjne

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków stanowi działalność mającą charakter monopolu naturalnego, wymagającą poddania regulacji i powołania w tym celu organów regulacyjnych.

Zakłada się utworzenie organu regulacyjnego na poziomie gminy, przez upoważnienie gminy do wydania przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz do zatwierdzenia taryf.

W celu uniemożliwienia wykorzystania uprawnień regulacyjnych do celów politycznych, ustawa określa szczegółowe zasady tworzenia taryf i ich zatwierdzenia oraz szczegółowe zasady i kryteria udzielenia zezwolenia.

### 4. Cenotwórstwo

Ustawa zakłada autonomię przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w zakresie określania taryf, według zasad określonych w przepisach ustawy i przepisach wykonawczych do ustawy. Taryfy te będą podlegały zatwierdzeniu przez organ regulacyjny.

Zakłada się różnicowanie taryf, ze względu na różnice kosztów świadczenia usług dla różnych taryfowych grup odbiorców.

## IV. Charakterystyka projektu ustawy o zbiorczym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków

Projekt ustawy składa się z siedmiu rozdziałów:

1) rozdział 1 (art. 1-4) – zawiera postanowienia ogólne określające zakres uregulowań ustawy. Wskazany został centralny organ administracji rządowej (art. 4) właściwy w sprawach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Stwierdzona jest odpowiedzialność gmin za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków oraz dookreślony został sposób realizacji tego obowiązku, przez wydawanie zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Określając ogólny zakres uregulowań projektu ustawy, wskazano jednocześnie kompetencje i zakres odpowiedzialności administracji rządowej i samorządowej w dziedzinie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Zdefiniowanie i rozdzielenie ww. kompetencji i odpowiedzialności stanowi spełnienie jednego z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

W części definicyjnej zawartej w rozdziale 1 ustawy wprowadzone zostały pojęcia dotychczas nie zdefiniowane w odniesieniu do zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków takie jak: „niezbędne przychody” (pkt 12), „taryfowa grupa odbiorców usług” (pkt 15).

Nazewnictwo, wprowadzone w części definicyjnej projektu ustawy, zapewnia niezbędną przejrzystość i czytelność projektowanych przepisów oraz stanowi harmonizację

zdefiniowanych określeń z określeniami używanymi w przepisach projektu ustawy Prawo wodne i w przepisach stosowanych w krajach Unii Europejskiej.

2) rozdział 2 (art. 5-15) – zawiera rozwiązania prawne określające zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Ustalona została odpowiedzialność przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego i odbiorcy usług za zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody i odprowadzania ścieków (art. 5). Określony został (art. 6) zakres postanowień umowy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.

Ustanowiony został obowiązek zawarcia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków z podmiotami przyłączonymi do sieci.

Określone zostały warunki jakie powinny być spełnione, aby przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne mogło zawrzeć umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków z osobami korzystającymi z lokali w budynku wielolokalowym.

Wprowadzony został przepis, w oparciu o który przedsiębiorstwo może wyrazić zgodę na zawarcie umowy z osobami korzystającymi z lokali, mimo nie spełnienia określonych ustawą warunków.

Umowy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków, zawierane pomiędzy przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług w oparciu o określone w ustawie zasady, stanowiąc będą ważny instrument ograniczający monopolistyczną pozycję przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

Przepis art. 7 zapewnia upoważnionym przedstawicielom przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnych dostęp do posiadanych przez nie urządzeń, umieszczonych na terenie nieruchomości lub w pomieszczeniach każdego, kto korzysta z usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Wprowadzenie do projektu ustawy przepisów zapewniających dostęp upoważnionych przedstawicieli przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych do wodomierzy i urządzeń pomiarowych oraz do innych urządzeń na terenie nieruchomości każdego kto korzysta z usług wodociągowo-kanalizacyjnych, a także określenie ww. przepisami zasad dostępu do tych urządzeń, stwarza warunki bezkonfliktowej współpracy przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych z osobami korzystającymi z usług.

W art. 8 określone zostały okoliczności upoważniające przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, za zgodą powiatowego inspektora sanitarnego, do zaprzestania świadczenia usług. Mają one zapewnić zwiększenie możliwości skuteczniejszej egzekucji przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opłat za świadczenie usług od odbiorców uchylających się od ich ponoszenia. Jest to niezbędne m.in. dla uniknięcia subsydiowania skrośnego, polegającego w tym przypadku na obciążaniu wszystkich odbiorców usług kosztami wynikającymi z nie wywiązywania się części z nich z wnoszenia opłat, m.in. poprzez tworzenie rezerw na nieściągalne należności.

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest odpowiedzialne za prowadzenie bieżącej kontroli jakości odprowadzanych ścieków oraz jakości ścieków wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej (art. 9). W art. 10 określono obowiązki dostawców ścieków przemysłowych.

Przepisem art. 11, minister właściwy do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska zostali zobligowani do wydania rozporządzenia określającego warunki wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

Przepisy art. 13 obligują ministrów właściwych do spraw zdrowia i do spraw gospodarki wodnej do wydania rozporządzenia określającego wymagania jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do picia i na potrzeby gospodarcze. Ww. przepisy tworzą spójny

system określania i kontroli parametrów jakościowych ścieków wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz wody przeznaczonej do picia.

Przepisy art. 15 ustawy nakładają na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek realizacji budowy i rozbudowy sieci (ust. 1), określając jednocześnie zakres realizacji i finansowania budowy urządzeń przez podmiot przyłączany do sieci (ust. 2). Eliminuje to wykorzystywanie przez przedsiębiorstwa pozycji monopolistycznej.

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zostało zobowiązane do przyłączenia do sieci podmiotów ubiegających się o przyłączenie, spełniających warunki przyłączenia, jeżeli istnieją techniczne warunki przyłączenia. Przepis ten nakłada na przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek synchronizacji rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych z ustalonymi przez gminę planami zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę kapitałochłonność niektórych inwestycji, np. oczyszczalni ścieków, która przekładałaby się na wysoki wzrost kosztów, a tym samym opłat za świadczenie usług, nadal należy zakładać potrzebę wspierania tych inwestycji środkami finansowymi, m.in. z budżetów gmin i z funduszy ekologicznych. Stąd omawiany przepis nie obciąża bezwzględnie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych do finansowania budowy i rozbudowy sieci.

3) rozdział 3 (art. 16-19) – przepisy rozdziału 3 wprowadzają obowiązek uzyskania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zezwolenia gminy na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków (art. 16 ust. 1) oraz obowiązek opracowania przez przedsiębiorstwo projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków (art. 17), stanowiącego załącznik do wniosku o udzielenie zezwolenia.

Określone zostały szczegółowe warunki i zasady wydawania zezwolenia oraz postanowienia zezwolenia i regulaminu.

Wprowadzenie ww. przepisami obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków uniemożliwia dostęp do świadczenia tych usług podmiotom nie posiadającym odpowiednich środków finansowych i technicznych.

Udzielenie zezwolenia związane jest z nałożeniem na podmioty, które je uzyskały określonych w projekcie ustawy zobowiązań, w tym wynikających z regulaminu usług uchwalanego przez radę gminy i stanowiącego akt prawa miejscowego.

Nakładanie ww. zobowiązań na podmioty, którym udzielono zezwolenia, stanowić ma niezbędne ograniczenia przeciwdziałające praktykom monopolistycznym, stosowanym dotychczas przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

4) rozdział 4 (art. 20-23) – przepisy rozdziału 4 ustanawiają zasady sporządzania taryf za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wylicza ceny i stawki opłat na podstawie niezbędnych przychodów i po dokonaniu alokacji kosztów na poszczególne taryfowe grupy odbiorców.

Założono, że niezbędne przychody, w podziale na taryfowe grupy odbiorców, ustalone będą w oparciu o ewidencję księgową oraz o wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Taryfy ustalane są na okres jednego roku (art. 20).

Art. 23 ustawy zobowiązuje ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych sposobów ustalania taryf, podając wymagania jakie powinny być uwzględnione przy wydawaniu tego rozporządzenia.



Określony przepisami art. 20 sposób wyliczania cen i stawek opłat zapewnia przedsiębiorstwom wodociągowo-kanalizacyjnym samofinansowanie działalności. Alokacja kosztów na taryfowe grupy odbiorców chroni ich przed subsydiowaniem skrośnym, tj. przed obciążaniem jednych grup odbiorców kosztami usług świadczonych na rzecz innych grup.

Przyjęta w projektowanych przepisach metodologia ustalania niezbędnych przychodów, w oparciu o koszty historyczne, ustalone na podstawie ewidencji księgowej oraz o koszty wynikające z realizacji wieloletniego planu modernizacji i rozwoju, stwarza warunki prawidłowego określenia tych przychodów.

Przez przyjęcie 1-rocznego okresu obowiązywania taryf zapewnione będzie dostosowanie opłat do rzeczywiście poniesionych kosztów.

Postawione w projektowanych przepisach wymagania, jakie powinny być uwzględnione przy wydawaniu rozporządzenia w sprawie szczegółowych sposobów ustalania taryf (art. 23), obligują właściwego ministra do uwzględniania określonych w ustawie czynników przy:

- 1) określaniu niezbędnych przychodów,
- 2) alokacji kosztów,
- 3) różnicowaniu taryf,

Określenie niezbędnych przychodów stworzy warunki do osiągnięcia przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zysku niezbędnego do finansowania inwestycji modernizacyjno-rozwojowych uwzględniających ochronę środowiska. W przypadku niewystarczających własnych środków, przyjęta formuła ustalania zysku stanowić będzie zachętę do finansowania inwestycji przez inwestorów zewnętrznych.

Przepisy rozporządzenia odnoszące się do udokumentowania wniosku o zatwierdzenie taryf stwarzają warunki do skutecznego kontrolowania prawidłowości ustalenia cen i stawek opłat organowi uchwalającemu taryfy.

Wprowadzenie ww. rozporządzenia pozwoli na odejście od stosowania zasad ustalania opłat w oparciu o zdezaktualizowane już przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i wprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 151, poz. 716). W myśl przepisów tego rozporządzenia „podstawę do ustalenia opłaty ... stanowią planowane i uzasadnione roczne koszty utrzymania i eksploatacji urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych, powiększone o narzut zysku”.

Brak było w tym akcie prawnym zasad planowania kosztów i ich zaliczania do kosztów uzasadnionych oraz zasad określania narzutu zysku. Ww. rozporządzenie nie różnicowało taryf oraz cen i stawek opłat dla taryfowych grup odbiorców, gdyż nie zawierało przepisów określających podział odbiorców na grupy taryfowe. Praktycznie przepis ten nie tylko z przyczyn formalnych, ale i merytorycznych nie mógł stanowić podstawy wiarygodnego cenotwórstwa w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Stąd wynika konieczność pilnego wprowadzenia nowych zasad ustalania cen i stawek opłat.

5) rozdział 5 (art. 24-28) – przepisy rozdziału 5 ustalają, że taryfy za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków uchwalane są przez zarząd gminy (art. 24 ust. 1).

Wprowadzenie przepisów uprawniających zarząd gminy do uchwalania taryf, po sprawdzeniu zgodności ich opracowania z przepisami ustawy, stwarza warunki skutecznej kontroli prawidłowości sporządzenia taryf. Przewiduje się upublicznianie taryf i zapewnienie możliwości społecznej ich kontroli oraz umożliwienie zarządom i właścicielom budynków bieżące uwzględnianie nowych cen i stawek opłat w rozliczeniach z użytkownikami lokali mieszkalnych.

Art. 25 obliguje właściwego ministra do ustalenia wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf.

Rozliczenia z odbiorcami usług wodociągowo-kanalizacyjnych prowadzone są w oparciu o ceny i stawki opłat oraz na podstawie wskazań wodomierzy i urządzeń pomiarowych lub w oparciu o przeciętne normy zużycia wody dla poszczególnych grup odbiorców.

Art. 27 obciąża właściwego ministra do określenia warunków prowadzenia tych rozliczeń.

Art. 28 ust. 2 ustawy zobowiązuje ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej do określenia w drodze rozporządzenia przeciętnych norm zużycia wody, które stanowią podstawę ustalania ilości pobranej wody w razie braku wodomierza.

Ilość odprowadzanych ścieków, w razie braku urządzeń pomiarowych określa się zgodnie z przepisami art. 28 ust. 5 ustawy na podstawie umowy, uwzględniając ilość pobranej wody ustalonej w oparciu o wodomierz lub określonej na podstawie ww. rozporządzenia.

Prowadzenie rozliczeń zużycia wody wg. norm określonych w rozporządzeniu (art. 28) stanowi rozwiązanie przejściowe do czasu obowiązkowego zainstalowania wodomierzy (w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy). Nie wskazano obowiązku zainstalowania urządzeń mierzących ilość odprowadzanych ścieków z uwagi na wysokie koszty instalowania tych urządzeń przez odbiorców usług.

6) rozdział 6 (art. 29-30) – w rozdziale 6 ustalone są przepisy karne oraz kary pieniężne.

Zgodnie z przepisami art. 29 karze grzywny podlega ten kto: pobiera wodę z urządzeń wodociągowych lub odprowadza ścieki do urządzeń kanalizacyjnych bez zawarcia umowy. Zarząd gminy upoważniony jest do nakładania kar pieniężnych za stosowanie taryf bez zatwierdzenia lub cen i stawek opłat wyższych od zatwierdzonych (art. 30). Wymierzone kary stanowią dochód gminy.

Przepisy karne mają na celu eliminowanie przypadków pobierania wody i odprowadzania ścieków bez zawarcia umowy oraz stosowania taryf wyższych od zatwierdzonych lub bez złożenia wniosku o ich zatwierdzenie.

7) rozdział 7 (art.31-36) – przepisy rozdziału 7 informują o zmianach w przepisach obowiązujących w związku z wejściem ustawy oraz zawierają przepisy przejściowe.

Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 35).

W ciągu jednego roku od dnia wejścia ustawy w życie zarząd gminy jest zobowiązany do wydania zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, a podmioty świadczące zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zobowiązane zostały do wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia w terminie 6 m-cy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 33). W terminie 8 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy rada gminy jest zobowiązana do uchwalenia regulaminu, o którym mowa w art. 19 (art. 33 ustawy). Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zobowiązane zostały do zainstalowania brakujących wodomierzy głównych w ciągu 1 roku od dnia wejścia w życie przepisów ustawy (art. 34).

Określenie terminów oraz wskazanie organów odpowiedzialnych za ich przestrzeganie stanowi ważny instrument prawidłowego wdrażania przepisów projektowanej ustawy.

## V. Harmonizacja z prawem Unii Europejskiej

Ze względu na fakt, iż obszar regulacji projektu ustawy jest objęty zakresem prawa wspólnotowego uznano za niezbędne zagwarantowanie równoważnego zakresu definicyjnego sformułowanych w nim pojęć. Definicje, sformułowane w art. 2 projektu ustawy, są zgodne z definicjami wskazanymi w odpowiednich aktach wspólnotowego

prawa pochodnego o charakterze wiążącym. W szczególności, definicja ścieków przemysłowych, ścieków bytowych, ścieków komunalnych są zgodne z brzmieniem art. 2 pkt 2 oraz 3 Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE Nr L 135, 30.05.1991 r.). Ponadto, zaproponowana w art. 2 projektu ustawy definicja wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jest zgodna z definicją tego pojęcia sformułowaną w art. 2 Dyrektywy Rady 80/778/EWG z dnia 15 czerwca 1980 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE Nr L 229, 30.08.80).

Brzmienie art. 16 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy wskazuje podmioty uprawnione do wykonywania zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, w tym podmioty posiadające oddział lub przedstawicielstwo na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis jest zgodny z art. 43 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Zgodnie z art. 20 projektu ustawy, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ustala taryfy zawierające ceny i stawki opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Podstawę ustalania cen i stawek opłat stanowi określenie niezbędnych przychodów przedsiębiorstwa i dokonanie przez nie alokacji kosztów na poszczególne grupy odbiorców. Powyższe rozwiązanie jest zgodne z brzmieniem art. 14 projektu dyrektywy ramowej w sprawie zasad gospodarowania wodą (*Water Resources Framework Directive*) (COM (97) 49 z dnia 26 lutego 1997 roku, zmienionej projektem COM (97) 614 z dnia 26 listopada 1997 roku), wprowadzającego obowiązek stosowania taryf opłat za wodę, w wysokości umożliwiającej pełne pokrycie kosztów związanych z dostarczaniem wody, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Powyższe rozwiązanie ma na celu umożliwienie przedsiębiorstwom świadczącym usługi w powyższym zakresie uzyskiwania odpowiedniego poziomu przychodów i – w konsekwencji – zapewnienia możliwie najwyższej jakości usług.

Jakość ścieków wprowadzanych do kanalizacji oraz jakość dostarczanej wody powinny odpowiadać wymaganiom wskazanym w aktach wykonawczych, wydanych zgodnie z delegacją sformułowaną w art. 11 i 13 projektu ustawy. Z punktu widzenia stanu docelowego, jakim jest zagwarantowanie realizacji powyższego zobowiązania zgodnie z odpowiednią regulacją wspólnotową, zakłada się zapewnienie zgodności aktów wykonawczych, o których mowa powyżej, z przepisami :

- Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE Nr L 135, 30.05.1991),
- Dyrektywy Rady 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 roku w sprawie wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty (Dz. Urz. WE Nr L 194, 25.07.75),
- Dyrektywy Rady 79/869/EWG z dnia 9 października 1979 roku w sprawie metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty (Dz. Urz. WE Nr L 271, 29.10.79) oraz
- Dyrektywy Rady 80/778/EWG z dnia 15 czerwca 1980 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE Nr L 229, 30.08.80).

Powyższe akty wspólnotowego prawa pochodnego formułują szczegółowe wymagania w zakresie standardów jakości wód przeznaczonych do picia, dopuszczalnych stężeń poszczególnych występujących w niej wskaźników oraz standardów dotyczących ścieków i dopuszczalnych zrzutów poszczególnych substancji, jak również referencyjnych metod ich analiz.

## **VI. Skutki społeczno – ekonomiczne**

Powierzenie gminom funkcji regulacyjnych w pełnym zakresie, tj. uprawnień udzielania zezwoleń przedsiębiorstwom wodociągowo-kanalizacyjnym na prowadzenie działalności, obowiązku zatwierdzania taryf i ustalania kierunków rozwoju sieci wodociągowo - kanalizacyjnych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje konieczności ponoszenia wydatków na ten cel przez budżet państwa i budżety gmin. Nie przestrzeganie obowiązku przedstawienia zarządowi gmin taryf do zatwierdzenia lub ich stosowanie w wysokości wyższej od zatwierdzonych zostało obciążone kara (art. 30), stanowiącą dochód gminy.

Skutki ekonomiczne w podobszarze negocjacyjnym z UE „Jakość wód” związane będą przede wszystkim z koniecznością realizacji wielu inwestycji koniecznych dla wdrożenia prawa unijnego. Koszty związane z realizacją tych inwestycji będą pokrywane zgodnie z dotychczasową praktyką przede wszystkim ze źródeł publicznych: funduszy ekologicznych, ekokonwersji oraz w niewielkiej części z budżetu państwa. Część nakładów będzie musiała być sfinansowana przez użytkowników oraz z funduszy własnych gmin.

Ze społecznego punktu widzenia pozytywnym efektem wdrożenia prawa UE będzie poprawa jakości wód w Polsce w tym także jakości wody pitnej, a co za tym idzie poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Podłączenie większej ilości gospodarstw domowych do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej wpłynie na poprawę jakości życia obywateli. Z drugiej jednak strony, wraz z upływem czasu nastąpi wzrost obciążenia mieszkańców kosztami inwestycji i eksploatacji urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Wskazuje to na możliwy wpływ tego czynnika na poziom inflacji.

Wg danych Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” dla 50% przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych objętych badaniami (~170) zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków generuje straty w wysokości 15-20%. W tych przypadkach w przedsiębiorstwach posiadających straty na ww. poziomie, prowadzenie działalności z zyskiem ok. 10% wpłynęłoby na wzrost opłat o 25-30%.

853/00



**SEKRETARZ  
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**  
*Jacek Saryusz-Wolski*

Sekr. Min. JSW/1474 /2000/DLE-jw

Warszawa, 16.10. 2000 r.

**Pani**  
**Jolanta Rusiniak**  
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

**Opinia o zgodności projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej**

W związku z przedłożoną nową wersją projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (pismo nr RM 10-108-00) pozwalam sobie poinformować, że opinie o zgodności przedmiotowego projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej zostały wydane pismem z dnia 6 czerwca 2000 roku, nr Sekr.Min.JSW/342/2000/DHP-eb, pismem z dnia 25 sierpnia 2000, nr Sekr. Min. JSW/1056/2000/DHP-jw oraz 18 września 2000, nr Sekr. Min. JSW/1261/2000/DHP-eb.

Ww. opinie zawierały zastrzeżenie wobec zawężenia definicji *ścieków komunalnych* zawartej w art. 2 projektu, w stosunku do definicji wyrażonej w art. 2 pkt. 1 Dyrektywy Rady (EWG) nr 91/271. Przyjęte w przedłożonej wersji projektu nowe brzmienie definicji ścieków komunalnych, rozszerzające ją o kategorię mieszaniny ścieków bytowych ze ściekami

przemysłowymi i wodami odpadowymi pozwala na rezygnacje poczynione w poprzednich opiniach KIE zastrzeżeń i w konsekwencji na wyrażenie następującej opinii:

**Projekt ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Piotr Mync  
p.o. Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa  
i Rozwoju Miast





**SEKRETARZ  
KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**  
*Jacek Saryusz-Wolski*

Sekr.Min.JSW / 1261 /2000/DHP-cb

Warszawa, 18.08.2000

Pan  
Stanisław Marek Jaśkiewicz  
Sekretarz Komitetu Ekonomicznego  
Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków wraz z aktami wykonawczymi, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

*Szanowny Panie Dyreditorze,*

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (pismo nr KERM-10-275-00-Nowy tekst), uprzejmie informuję, iż opinia o zgodności projektowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej została przekazana pismem z dnia 6 czerwca 2000 roku (pismo nr Sekr.Min.JSW/342/2000/DHP-jw) oraz pismem z dnia 25 sierpnia 2000 roku (pismo nr Sekr.Min.JSW/1056/2000/DHP-jw). Zaproponowane zmiany nie zmieniają konkluzji ww. opinii, uzasadniając ponowne zwrócenie uwagi na konieczność odmiennego sformułowania definicji *ścieków komunalnych* w celu osiągnięcia pełnej zgodności projektu z przepisami wiążącego prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przekazuję kopię ww. opinii.

Jednocześnie, w związku z załączonym projektem rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

1. Przedstawiony projekt rozporządzenia formułuje warunki oraz standardy jakości ścieków wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych. W szczególności, określa dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych. Prawo wspólnotowe nie określa – co do zasady – wymagań jakości ścieków wprowadzanych do kanalizacji. Należy jednak podkreślić, iż

szczegółowej regulacji pochodnego prawa Unii Europejskiej podlega stężenie oraz ilość zrzutów niektórych substancji, jak również jakość ścieków wyprowadzanych z urządzeń kanalizacyjnych lub oczyszczalni ścieków do poszczególnych rodzajów wód. Maksymalne wartości wskaźników zanieczyszczenia, zaproponowane w przedstawionym projekcie rozporządzenia, powinny zatem uwzględniać wymagania związane z oczyszczaniem ścieków oraz wiążące ograniczenia w zakresie ich zrzutów. Zgodnie bowiem z brzmieniem Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (Dz.Urz. WE Nr L 135, 30.05.1991), ścieki przemysłowe wprowadzane do kanalizacji zbiorczej muszą spełniać określone standardy jakości tak, aby woda, do której są one odprowadzane, mogła spełniać wskaźniki określone w odpowiednich przepisach prawa wspólnotowego.

- II. Dopuszczalne wartości stężeń substancji w ściekach przemysłowych wprowadzanych do kanalizacji zbiorczej określone zostały w prawie wspólnotowym w formie otwartej listy wskaźników. Przepisy prawne, wydane na podstawie art. 6 Dyrektywy Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 roku w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego niebezpiecznymi substancjami odprowadzanymi do środowiska wodnego Wspólnoty (Dz.Urz. WE Nr L 129, 18.05.76), wprowadzają dopuszczalne wartości, których normy emisji nie mogą przekraczać, dla rtęci z przemysłu elektrolizy chlorków metali alkalicznych i innych, kadmu, sześciochlorocykloheksanu oraz niektórych innych niebezpiecznych substancji objętych wykazem I załącznika do ww. dyrektywy. Powyższe regulacje określają wartości dopuszczalne, terminy ich uzyskania oraz procedurę monitoringu zrzutów w odniesieniu do wymienionych powyżej substancji. Państwo członkowskie jest upoważnione do rozszerzenia powyższej listy na gruncie ustawodawstwa krajowego, z uwzględnieniem jednak zasad sformułowanych w Dyrektywie Rady 91/271/EWG.

Analiza wartości wskaźników, określonych w załączniku 2 do przedstawionego projektu rozporządzenia, pozwala na stwierdzenie, iż nie przekraczają one maksymalnych dobowych wartości wskazanych dla ww. substancji. Wątpliwości budzą jedynie określenie wartości dla dopuszczalnych zrzutów chloroformu (CHCl<sub>3</sub>), które powinny wynosić - zgodnie z brzmieniem Załącznika 2 do przedstawionego projektu - maksymalnie 1,5 mg/l w odniesieniu dobowym, podczas gdy punkt VII Załącznika II do Dyrektywy Rady 86/280/EWG z dnia 12 czerwca 1986 roku w sprawie wartości dopuszczalnych dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów niektórych niebezpiecznych substancji objętych wykazem I załącznika do dyrektywy 76/464/EWG (Dz.Urz. WE Nr L 181, 4.07.1986), wskazuje na maksymalną średnią miesięczną zrzutów w wysokości 1 mgCHCl<sub>3</sub>/l. Istotne wydaje się być zatem zapewnienie nieprzekraczalności powyższej średniej miesięcznej zrzutów,



określonej w przepisach wspólnotowych, przy utrzymaniu odniesienia dobowego przeprowadzanych analiz pobieranych próbek.

- III. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedstawiony projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

**S E K R E T A R Z**  
Komitetu Integracji Europejskiej

*Jacek Saryuszewski*  
Sekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Piotr Mync  
p.o. Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa  
i Rozwoju Miast



**SEKRETARZ  
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**  
*Jacek Saryusz-Wolski*

Sekr. Min. JSW/ *1056*/2000/DHP-jw

Warszawa,

25.08. 2000 r.

~~Ran  
Sławomir Najnigier  
Prezes Urzędu Mieszkalnictwa  
i Rozwoju Miast~~

**Opinia o zgodności projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej**

W związku z przedłożoną nową wersją projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (pismo nr GK-VD/1033/2000) pozwalam sobie poinformować, że opinia o zgodności przedmiotowego projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej została wydana pismem z dnia 6 czerwca 2000 roku, nr Sekr.Min.JSW/342/2000/DHP-eb.

W załączeniu przekazuję kopię ww. opinii.

Jednocześnie w stosunku do nowej wersji projektu pragnę wyrazić następującą opinię :

- 1 Przedłożona znowelizowana wersja projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków ma na celu wprowadzenie zgodności przepisu art. 14 ust. 2 pkt. 1 projektu ustawy, z prawem Unii Europejskiej. Zastrzeżenia, wyrażone opinią z 6 czerwca 2000 r., dotyczące brzmienia art. 14 ww. projektu ustawy, odnoszą się do kwestii dostępu przedsiębiorców posiadających siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej do ubiegania się o zezwolenie na wykonywanie usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Wymóg posiadania przez

DEPARTAMENT  
PREZYDIALNY

2000 -08- 31

przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne siedziby na terytorium RP uniemożliwiało – w sposób sprzeczny z art. 43 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską – wykonywanie przez ww. przedsiębiorstwa usług poprzez filie bądź oddziały utworzone na terytorium RP. Powyższe oznaczało, iż *de facto*, przedsiębiorstwa zarejestrowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej zobligowane były – w celu ubiegania się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki wodnej – do przeniesienia swojej siedziby na terytorium RP. Powyższe dotyczyło również wnioskodawców - osób fizycznych prowadzących omawianą działalność, które zobligowano do przeniesienia swojego stałego miejsca zamieszkania.

- II. Nowe brzmienie art. 14 ust 2 pkt. 1 ww. projektu ustawy, zaproponowane w ostatecznej wersji projektu z dnia 10 sierpnia 2000 roku, rozszerza krąg podmiotów uprawnionych do wykonywania zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na podmioty posiadające oddział lub przedstawicielstwo na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo działalności gospodarczej. Artykuł 6 ww. ustawy zapewnia zasadę traktowania narodowego w stosunku do obywateli państw Unii Europejskiej prowadzących działalność gospodarczą na terenie RP. Przepis art. 36 ustawy umożliwia tworzenie oddziałów przedsiębiorstw zagranicznych dla wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Polski. W konsekwencji, stanowi on, w odniesieniu do podmiotów wspólnotowych, realizację zobowiązań jakie wynikają z art. 44 ust. 1 w zw. z ust. 4 pkt. a (ii) Układu Europejskiego. Także przepisy art. 43 i nast. ww. ustawy, dotyczące możliwości tworzenia przedstawicielstw na terytorium RP są zgodne z prawem wspólnotowym, co potwierdzone jest opinią KIE o zgodności projektu ustawy - Prawo działalności gospodarczej z prawem Unii Europejskiej, wyrażoną dnia 11 września 1998 r., pismem nr Sekr. Min. MKF/372/98/DHP i ST/oś. W załączeniu przekazuję kopię ww. opinii.
- III. Wnioski, wynikające z analizy przepisu art. 14 ust. 2 pkt. 1 projektu ustawy, pozwalają zatem na rezygnację z zastrzeżenia poczynionego w punkcie III pisma z dnia 6 czerwca 2000 roku i w konsekwencji na wyrażenie pozytywnej oceny projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.

- IV. Należy natomiast podtrzymać uwagi wyrażone w pkt. II (2) opinii KIE z dnia 6 czerwca 2000r., dotyczące węższego sformułowania definicji *ścieków komunalnych*. Definicja ścieków komunalnych wyrażona w art. 2 pkt. 1 Dyrektywy Rady (EWG) nr 91/271 w sprawie ścieków komunalnych poszerzona jest bowiem o kategorię mieszaniny ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i wodami odpadowymi.
- V. Pozostałe zmiany wprowadzone w projekcie ustawy , w zakresie numeracji punktów dotyczących definicji zawartych w art. 2 projektu mają charakter czysto techniczny i nie podlegają ocenie co do ich zgodności z prawem Unii Europejskiej.
- VI. **W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, nie jest zgodny z prawem Unii Europejskiej w zakresie w jakim dotyczy uwag poczynionych w punkcie IV opinii , w pozostałym zakresie należy go uznać za zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pani Jolanta Rusiniak  
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

SEKRETARZ  
Komitetu Integracji Europejskiej  
*wh Baum*  
Jacek Saryusz-Wolski  
Sekretarz Stanu



**SEKRETARZ  
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**  
*Jacek Saryusz-Wolski*

Sekr.Min.JSW/ 342 /2000/DHP-eb

Warszawa, 06.06.2000

**Pan  
Sławomir Najnigier  
Prezes Urzędu Mieszkalnictwa  
i Rozwoju Miast**

**Opinia o zgodności projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.**

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (pismo nr GK-1/BM/504/2000), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. 1. Przedstawiony projekt ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i na potrzeby gospodarcze oraz odprowadzania ścieków. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 1 ust 2 ww. projektu, celem ustawy jest przede wszystkim tworzenie warunków niezbędnych dla zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody, jak również odprowadzania i oczyszczania ścieków. Projekt wprowadza rozwiązania prawne w zakresie warunków technicznych, organizacyjnych i ekonomicznych zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. **W powyższym zakresie przedstawiony projekt ustawy nie jest objęty regulacją prawa Unii Europejskiej.**
2. Przedstawiony projekt ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków zakłada upodmiotowienie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, przy jednoczesnym poddaniu ich funkcjonowania uprawnieniom kontrolnym gminy. Powyższe rozwiązanie ma na celu przyspieszenie rozwoju usług świadczonych przez ww. przedsiębiorstwa poprzez

zwiększenie ich opłacalności i – w konsekwencji – stworzenie warunków sprzyjających inwestycjom. Powyższa kwestia nie jest objęta dyspozycją wiążącej regulacji prawa wspólnotowego. Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 295 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, kwestie dotyczące systemu prawa własności pozostają w wyłącznej kompetencji państw członkowskich.

II. I. Zgodnie z brzmieniem art. 8 pkt 3 przedstawionego projektu ustawy, jakość ścieków wprowadzanych do kanalizacji oraz jakość dostarczanej wody powinny odpowiadać wymaganiom wskazanym w aktach wykonawczych, wydanych zgodnie z delegacją sformułowaną w art. 10 i 11 projektu. Z punktu widzenia stanu docelowego, jakim jest zagwarantowanie realizacji powyższego zobowiązania zgodnie z odpowiednią regulacją wspólnotową, niezbędne wydaje się zapewnienie zgodności aktów wykonawczych, o których mowa powyżej, z przepisami:

- Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie ścieków komunalnych (Dz.Urz. WE Nr L 135, 30.05.1991),
- Dyrektywy Rady 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 roku w sprawie wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty (Dz.Urz. WE Nr L 194, 25.07.75),
- Dyrektywy Rady 79/869/EWG z dnia 9 października 1979 roku w sprawie metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty (Dz.Urz. WE Nr L 271, 29.10.79) oraz
- Dyrektywy Rady 80/778/EWG z dnia 15 czerwca 1980 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.Urz. WE Nr L 229, 30.08.80).

Powyższe akty wspólnotowego prawa pochodnego formułują szczegółowe wymagania w zakresie standardów jakości wód przeznaczonych do picia, dopuszczalnych stężeń poszczególnych występujących w niej wskaźników oraz standardów dotyczących ścieków i dopuszczalnych zrzutów poszczególnych substancji, jak również referencyjnych metod ich analiz. W szczególności, Dyrektywa Rady 75/440/EWG określa wymagania jakościowe wód powierzchniowych, tj. – zgodnie z brzmieniem art. 1 ww. dyrektywy - wód wykorzystywanych lub przewidzianych do wykorzystania do poboru wody pitnej. Niniejsza dyrektywa dzieli wodę na trzy kategorie - A1, A2 oraz A3. Przyjmuje się zasadę, iż wody powierzchniowe, których właściwości fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne nie osiągają obowiązujących wartości dopuszczalnych odpowiadających uzdatnieniu kategorii A3, nie mogą być wykorzystywane do poboru wody pitnej.

2. Ze względu na fakt, iż obszar regulacji zaproponowanego projektu ustawy jest objęty zakresem prawa wspólnotowego, niezbędne wydaje się zagwarantowanie równoważnego zakresu definicyjnego sformułowanych w nim pojęć. Krąg zjawisk objętych zakresem definicji np. *ścieków komunalnych*, *ścieków przemysłowych* oraz *ścieków bytowych*, wyznacza bowiem obszar wdrożenia odpowiedniej regulacji wspólnotowej i – w konsekwencji – zakres stosowania wymaganego jej przepisami poziomu ochrony. Należy stwierdzić, iż definicje, sformułowane w art. 2 przedstawionego projektu ustawy, są zgodne z definicjami wskazanymi w odpowiednich aktach wspólnotowego prawa pochodnego o charakterze wiążącym. W szczególności, definicja *ścieków przemysłowych* i *ścieków bytowych* jest zgodna z brzmieniem art. 2 pkt 2 oraz 3 Dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie ścieków komunalnych, wskazanej w poprzedzającym punkcie niniejszej opinii. Wydaje się natomiast, iż definicja *ścieków komunalnych* wymaga rozszerzenia o kategorię mieszaniny ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i wodami opadowymi. Definicja tego pojęcia sformułowana w art. 2 pkt 1 ww. dyrektywy stanowi bowiem *expressis verbis*, iż należy przez nie rozumieć ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i/lub wodami opadowymi. Ponadto, zaproponowana w art. 2 opiniowanego projektu ustawy definicja *wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, jest zgodna z definicją tego pojęcia sformułowaną w art. 2 Dyrektywy Rady 80/778/EWG w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- III.
1. Zgodnie z brzmieniem art. 14 przedstawionego projektu ustawy, na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków wymagane jest uzyskanie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zezwolenia wydawanego przez zarząd gminy w drodze decyzji. Zezwolenie może być wydane wnioskodawcy, który m.in. posiada siedzibę lub miejsce zamieszkania na terenie RP w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1988 roku o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324 z 1988 roku).
  2. Zgodnie z brzmieniem definicji sformułowanej w art. 2 pkt 10 projektu ustawy, przez pojęcie *przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego* rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, który prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, albo w zakresie tych działalności łącznie. Powyższa działalność przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych ma charakter zarobkowy. Ustawa, zakładając autonomię ww. przedsiębiorstw w zakresie ustalania taryf opłat za świadczone usługi, pozostawia bowiem przedsiębiorstwom prawo do uwzględniania w ww. taryfach zwrotu i dochodu z zainwestowanego kapitału.
  3. Działalność przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego należy ponadto uznać za działalność o charakterze stałym. Mimo bowiem faktu, iż zezwolenie, o którym mowa w art.

14 przedstawionego projektu ustawy, wydawane jest na okres co najmniej 5 lat, jego uzyskanie wymaga długookresowych inwestycji, związanych głównie z zakupem bądź budową odpowiednich instalacji. W powyższym kontekście należy stwierdzić, iż działalność przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych spełnia przesłanki uznania za działalność o charakterze komercyjnym, sformułowane w art. 43 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską i – w konsekwencji – podlega zasadom związanym z jego regulacją. Zgodnie z brzmieniem art. 48 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, spółki oraz firmy, o których mowa w ust 2 ww. art. 48, tj. utworzone w oparciu o przepisy prawa cywilnego lub handlowego, włączając w to osoby prawne podlegające prawu publicznemu lub prywatnemu, utworzone zgodnie z ustawodawstwem jednego z państw członkowskich i mające siedzibę, zarząd lub główne przedsiębiorstwo na terenie Wspólnoty będą traktowane tak samo, jak osoby fizyczne będące obywatelami innych państw członkowskich. W świetle natomiast regulacji ww. art. 43 Traktatu, za niedopuszczalne uznaje się wszelkie ograniczenia w zakresie swobody prowadzenia działalności gospodarczej przez obywatela jednego z państw członkowskich na terytorium innego państwa członkowskiego.

4. W stosunku do przedsiębiorstw nie można mówić jednak o dwóch miejscach prowadzenia działalności – tj. w przypadku osób fizycznych – lecz o przedsiębiorstwie podstawowym, identyfikowanym za pośrednictwem zarejestrowanego zarządu, oraz jego filiach bądź oddziałach, które mieszczą się na terytorium innego państwa członkowskiego. Powyższa zasada odnosi się zatem również do ograniczeń w zakładaniu agencji, oddziałów i filii przez obywateli jednego z państw członkowskich Wspólnoty, działających w granicach innego z tych państw. Należy przy tym zauważyć, iż – w świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Segers* (sprawa nr 79/85, 1986 ECR 2375) – jeżeli przedsiębiorstwo utworzone zostało zgodnie z przepisami prawa jednego z państw członkowskich Wspólnoty i posiada na jego terytorium zarejestrowane biuro (tj. siedzibę), a jego podstawowa działalność prowadzona jest gdzieś w granicach Wspólnoty, uznać należy, iż przedsiębiorstwo to – w świetle regulacji wspólnotowej – prowadzi działalność w państwie siedziby. Powyższa zasada znajduje zastosowanie również w sytuacji, w której powyższe przedsiębiorstwo nie podejmuje żadnej aktywności gospodarczej w państwie członkowskim siedziby lecz prowadzi ją w innym państwie członkowskim za pośrednictwem oddziału, filii bądź agencji.

5. W świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Komisja przeciw Niemcy* (sprawa nr 205/84, 1986 ECR 3755), przepisy Traktatu wymagają usunięcia nie tylko dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, ale także usunięcia wszelkich ograniczeń swobody prowadzenia działalności gospodarczej opartych na



stwierdzeniu, że przedsiębiorca ma siedzibę w innym państwie członkowskim niż państwo, na terytorium którego oferuje swoje usługi. W kontekście powyższej sentencji należy stwierdzić, iż wymóg posiadania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne siedziby na terytorium RP pozostaje w sprzeczności z jedną z fundamentalnych zasad traktatowych, leżących u podstaw wspólnego rynku. Zaproponowane brzmienie art. 14 projektu ustawy ogranicza bowiem dostęp do ubiegania się o zezwolenie na wykonywanie usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków przedsiębiorcom posiadającym siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W szczególności, zaproponowana regulacja uniemożliwia – w sposób sprzeczny z art. 43 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską – wykonywanie przez ww. przedsiębiorstwa usług poprzez filie bądź oddziały utworzone na terytorium RP bądź instalacje już istniejące, zakupione przez te przedsiębiorstwa. Powyższe oznacza bowiem, iż *de facto*, przedsiębiorstwa zarejestrowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej zobligowane są – w celu ubiegania się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki wodnej – do przeniesienia swojej siedziby na terytorium RP. Powyższe dotyczy również wnioskodawców - osób fizycznych prowadzących omawianą działalność, które obliguje się do przeniesienia swojego stałego miejsca zamieszkania. Jak zostało podkreślone powyżej, osoby fizyczne (tj. kwestia zamieszkania) objęte są bowiem w prawie Unii Europejskiej taką samą regulacją jak przedsiębiorstwa (tj. kwestia siedziby).

6. Prawo wspólnotowe dopuszcza – w przypadkach wyjątkowych – stosowanie ograniczeń w oparciu o miejsce siedziby przedsiębiorstwa. W powyższych wypadkach państwo, na terytorium którego dane przedsiębiorstwo zamierza prowadzić działalność, zobowiązane jest do zagwarantowania możliwości jej podjęcia na tych samych zasadach, jakie stosuje się do przedsiębiorstw krajowych. Wymieniona kwestia wymaga – w celu przeprowadzenia pełnej analizy zaproponowanej regulacji – przedstawienia problematyki dopuszczalności stosowania ww. ograniczeń.

7. W świetle orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Komisja przeciw Niemcy* (sprawa nr 205/84, 1986 ECR 3755), wprowadzenie wymogu miejsca zamieszkania lub siedziby na terytorium państwa, w którym przedsiębiorstwo prowadzi zamierza swoją działalność, może być usprawiedliwione jedynie w wypadkach szczególnych. Przesłanki uznania dopuszczalności powyższego wymogu sformułowane zostały w orzeczeniu w sprawie *Gebhard przeciw Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano* (sprawa nr 55/94, 1995 ECR 4165), z analizy którego wynika, iż przepisy ustawodawstwa krajowego ograniczające bądź utrudniające realizację jednej z podstawowych swobód gwarantowanych postanowieniami Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską – w celu uznania ich za uzasadnione – muszą spełniać cztery przesłanki. Po pierwsze, muszą być

sformułowane w sposób pozbawiony charakteru dyskryminującego, tj. nie mogą wprowadzać rozróżnienia pomiędzy podmiotami (tu: przedsiębiorstwami) krajowymi oraz zagranicznymi. Wydaje się, iż – co do zasady – powyższą przesłankę należy uznać za spełnioną ze względu na fakt, iż wymóg siedziby bądź miejsca zamieszkania znajduje zastosowanie – zgodnie z brzmieniem art. 14 przedstawionego projektu ustawy – w stosunku do wszystkich kategorii wnioskodawców. W świetle jednak orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, w przypadku analizowania kwestii traktowania dyskryminującego, rozważenie równego traktowania podmiotów krajowych i zagranicznych nie jest wystarczające. Konieczne jest ponadto stwierdzenie, czy nałożone ograniczenie o charakterze nie wprowadzającym dyferencjacji między ww. podmiotami, nie nakłada na nie *de facto* nierównomiernego obciążenia (*unequal burden*). Z analizy orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach *Robert Fearon and Co. Przeciw Irish Land Commission* (sprawa nr 182/83, 1984 ECR 3677) oraz *Ordre des Avocats przeciw Kloop* (sprawa nr 107/83, 1984 ECR 2971), wynika *explicite*, iż ustanowienie wymogu siedziby na terytorium państwa członkowskiego, jako warunku uzyskania dostępu do pewnych świadczeń, wywiera bardziej restrykcyjny efekt wobec przedsiębiorstw, które rozpoczęły swoją działalność (tj. posiadają swoją siedzibę) na obszarze innego państwa członkowskiego. Zaproponowana regulacja art. 14 przedstawionego projektu ustawy formułuje wymóg posiadania siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium RP, obligując wnioskodawców posiadających siedzibę swojego przedsiębiorstwa w granicach Wspólnoty do jej przeniesienia. Przeniesienie siedziby przedsiębiorstwa związane jest natomiast ze znacznymi kosztami, zarówno finansowymi jak i organizacyjnymi. Nie we wszystkich przypadkach jest ono również możliwe [por. orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *R. przeciw H.M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc* (sprawa nr 81/87, 1988 ECR 5483)].

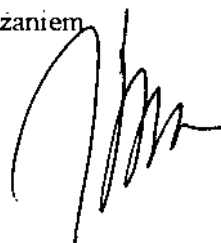
8. Po drugie, zastosowane ograniczenie musi być uzasadnione w oparciu o szczególne wymogi mające na celu zabezpieczenie interesu ogółu. W powyższym przypadku, zastosowanie znajduje w szczególności art. 46 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w którym stanowi się, iż dopuszczalne są ograniczenia w swobodzie podejmowania działalności gospodarczej uzasadnione względami zdrowia publicznego, porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Powyższy katalog rozszerzony został przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości m.in. w orzeczeniu w sprawie *Komisja przeciw Niemcy* (sprawa nr 205/84, 1986 ECR 3755), w którym podkreśla się, iż nie jest usprawiedliwiony wymóg nakładany na firmy ubezpieczeniowe posiadania stałej siedziby w państwie, w którym firmy te świadczą swe usługi, nawet jeżeli ułatwia on nadzór i kontrolę nad takimi firmami. Trybunał stwierdza dalej, iż wymóg powyższy byłby usprawiedliwiony na gruncie prawa wspólnotowego jedynie, jeżeli władze państwa przyjmującego nie byłyby w stanie kontrolować i nadzorować

działalności firmy nie posiadającej siedziby w tym państwie. Wydaje się, iż w analizowanym przypadku wymóg posiadania siedziby na terytorium RP jest uzasadniony. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków jest działalnością o charakterze kluczowym dla funkcjonowania gminy i jej mieszkańców - istotne jest zatem, by przepisy prawne gwarantowały dostarczanie odbiorcom usług w powyższym zakresie o odpowiedniej jakości (w szczególności zgodnie z zalecanymi standardami jakości wody), w sposób ciągły oraz odpowiadający ich potrzebom. Z powyższego względu, gmina powinna posiadać możliwość kontrolowania przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz ewentualnej egzekucji ich zobowiązań. Wydaje się zatem, iż kontrola realizacji fundamentalnych zapotrzebowań mieszkańców gminy powinna uzasadniać środki ograniczające swobodę przedsiębiorczości i – w konsekwencji – ułatwiające jej wykonywanie.

9. W świetle jednak dwóch kolejnych przesłanek, których spełnienie wskazuje się – w świetle orzeczenia w sprawie *Gebhard przeciw Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, o którym mowa powyżej – jako konieczne w celu uznania dopuszczalności ograniczeń przewidzianych w prawie krajowym, tj. proporcjonalności zastosowanej regulacji w stosunku do osiągnięcia zamierzonego celu oraz minimalnego obciążenia dyskryminowanych podmiotów, zaproponowane brzmienie art. 14 projektu ustawy budzi dalsze wątpliwości. Nie wydaje się bowiem, by realizacja uprawnień kontrolnych nad przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, uzasadniająca reglamentację usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, wymagała formułowania przesłanki co do miejsca zamieszkania lub siedziby przedsiębiorstwa. Przedstawiony projekt ustawy wprowadza bowiem regulacje, których stosowanie zapewnić powinno wystarczającą kontrolę ww. przedsiębiorstw i – w konsekwencji – ochronę odbiorców świadczonych przez nie usług z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. W szczególności, zgodnie z brzmieniem art. 15 projektu ustawy, wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków powinien zawierać regulamin. Zgodnie natomiast z zaproponowaną regulacją art. 17 projektu, regulamin powinien zawierać przede wszystkim wzajemne prawa i obowiązki ww. przedsiębiorstw oraz odbiorców ich usług, jak również powinien wskazywać ich minimalny poziom. Zezwolenie, o którym mowa w art. 14 projektu ustawy, określa natomiast warunki odpowiedzialności przedsiębiorstwa za niedotrzymanie warunków zezwolenia oraz nieprzestrzeganie ww. regulaminu. **Należy zatem stwierdzić, iż wymóg posiadania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne siedziby na terytorium RP pozostaje w sprzeczności z przedstawioną powyżej regulacją prawa wspólnotowego.**

- IV. Zgodnie z art. 18 przedstawionego projektu ustawy, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ustala taryfy zawierające ceny i stawki opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Podstawę ustalania cen i stawek opłat stanowi szacunek niezbędnych przychodów przedsiębiorstwa, po dokonaniu przez nie alokacji kosztów na poszczególne grupy odbiorców. Powyższe rozwiązanie jest zgodne z brzmieniem art. 12 projektu dyrektywy ramowej w sprawie zasad gospodarowania wodą (*Water Resources Framework Directive*) (COM (97) 49 z dnia 26 lutego 1997 roku, zmienionej projektem COM (97) 614 z dnia 26 listopada 1997 roku), wprowadzającego obowiązek stosowania taryf opłat za wodę, w wysokości umożliwiającej pełne pokrycie kosztów związanych z dostarczaniem wody, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Powyższe rozwiązanie ma na celu umożliwienie przedsiębiorstwom świadczącym usługi w powyższym zakresie uzyskiwania odpowiedniego poziomu przychodów i – w konsekwencji – zapewnienia możliwie najwyższej jakości usług.
- V. Zgodnie ze sformułowaniem Priorytetu 22.2 Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa pełne dostosowanie ustawodawstwa polskiego do regulacji dyrektyw, o których mowa w punkcie II niniejszej opinii, nastąpi do końca lipca 2001 roku. Problematyka jakości wody i oczyszczania ścieków należy ponadto do obszaru negocjacyjnego „środowisko”. W świetle stanowiska negocjacyjnego w ww. obszarze, niezbędne prace dostosowawcze zostaną zakończone do 31 grudnia 2002 roku, z zastrzeżeniem wdrożenia Dyrektywy Rady 75/440/EWG, w stosunku do której Polska występuje o 8-letni okres przejściowy.
- VI. **W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedstawiony projekt ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem uwag poczynionych w punkcie III niniejszej opinii.**

Z poważaniem



Do uprzejmej wiadomości:

Pan Aleksander Proksa  
Sekretarz Rady Ministrów



**SEKRETARZ**  
**KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**  
*Jacek Saryusz-Wolski*

Sekr. Min. JSW/1489 /2000/DLE/JSz

Warszawa, 17 października 2000 r.

**Pani**  
**Jolanta Rusiniak**  
**p.o. Sekretarza Rady Ministrów**

*Szanowna Pani Minister*

Przedstawiam uzasadnienie dostosowawczego charakteru projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków do prawa Unii Europejskiej.

*Z poparciem*  
**SEKRETARZ**  
Komitetu Integracji Europejskiej

*z up.* *Jacek Saryusz-Wolski*  
Sekretarz Stanu

**UZASADNIENIE**  
**DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU**  
**PROJEKTU USTAWY O ZAOPATRZENIU W WODĘ I ODPROWADZANIU**  
**ŚCIEKÓW**

Celem projektowanej ustawy jest dostosowanie prawa polskiego w obszarze ochrony środowiska do prawa Unii Europejskiej. Projekt określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do picia i zasady odprowadzania ścieków. Zawiera też delegacje ustawowe do wydawania aktów wykonawczych stanowiących realizację zobowiązań dostosowawczych w wyżej wymienionym obszarze prawa wspólnotowego. W powyższym zakresie dokonuje też transpozycji odpowiednich przepisów następujących aktów prawa wspólnotowego:

- Dyrektywy Rady (EWG) nr 91/271 z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE nr L 135, 30.05.1991)
- Dyrektywy Rady (EWG) nr 75/440 z dnia 16 czerwca 1975 roku w sprawie wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty (Dz. Urz. WE nr L 194 , 25.07.75)
- Dyrektywy Rady (EWG) nr 79/869 z dnia 9 października 1979 r. w sprawie metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty (Dz. Urz. WE nr L 271, 29.10.79)
- Dyrektywy Rady (EWG) nr 80/778 z dnia 15 czerwca 1980 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE nr L 229, 30.08.80)

W projekcie ustawy wzięte zostały pod uwagę założenia projektu dyrektywy ramowej w sprawie zasad gospodarowania wodą (*Water Framework Directive*) COM(97) 49 z dnia 26 lutego 1997 roku, zmienionej projektem COM (97) 614 z dnia 26 listopada 1997 roku. Uwzględnienie tej dyrektywy w nowym ustawodawstwie ma doniosłe znaczenie, ponieważ wymogi w niej zawarte będą w przyszłości podstawową regulacją polityki wodnej UE, a ponadto jest wysoce prawdopodobne, iż wejdzie ona w życie jeszcze przed datą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Jednocześnie projekt ustawy reguluje zagadnienia, które mają priorytetowe znaczenie w związku z wejściem w życie innych aktów prawa polskiego w obszarze gospodarki wodą i ściekami, w tym ustawy - Prawo wodne. Niniejszy projekt ma dla ustawy Prawo wodne znaczenie uzupełniające. Ustawa o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków oraz

nowelizacja ustawy – Prawo wodne , której wejście w życie planowane jest na koniec 2000 roku, tworzą trzon polskiego ustawodawstwa w zakresie jakości wód.

Obie z wyżej wspomnianych ustaw implementują częściowo przytoczone akty prawa wspólnotowego. Realizacja transpozycji *acquis communautaire* w tym obszarze do końca 2002 roku (za wyjątkiem tych dziedzin, co do których Polska wystąpiła o okresy przejściowe) będzie zapewniona poprzez przygotowanie aktów wykonawczych, do których wydania zawarte zostały odpowiednie delegacje. W oparciu o obowiązującą ustawę – Prawo wodne zostały wydane niektóre akty wykonawcze spełniające zadanie dostosowujące, jak np. Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 maja 1999 r. w sprawie wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych stanowiących mienie komunalne. Rozporządzenie to transponuje część postanowień Dyrektywy Rady (EWG) 91/271.

Przedmiotowy projekt ustawy również w znacznym stopniu przyczynia się do zakończenia procesu transpozycji wspólnotowego *acquis* w zakresie jakości wody. Uwzględniając bowiem aspekty techniczne, organizacyjne i ekonomiczne zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków, stanowi podstawę wszelkich działań zmierzających do zmniejszenia zanieczyszczenia wód i zapewnienia odpowiedniej jakości wody pitnej. Realizuje tym samym założenia Polskiego Stanowiska Negocyjacyjnego w obszarze „Środowisko”, które wskazuje na konieczność inwestycji w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej i zaopatrzenia w wodę pitną. Potrzeba szybkiego wejścia ustawy w życie jest także uzasadniona harmonogramem NPPC, który przewiduje jej uchwalenie w 2000 roku.

Z punktu widzenia działań dostosowujących, na szczególną uwagę zasługuje artykuł 2 projektu ustawy, który zawiera słowniczek pojęć o podstawowym znaczeniu dla wdrożenia odpowiednich regulacji wspólnotowych w obszarze ochrony środowiska naturalnego, w tym gospodarki wodnej i gospodarki ściekami. Określone w ust. 1 cytowanego przepisu pojęcie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w pełni odpowiada definicji wspólnotowej zawartej w art. 2 Dyrektywy Rady (EWG) 80/778. Sformułowanie tego pojęcia jest konieczne nie tylko ze względu na pełną implementację ww. Dyrektywy, ale też innych aktów prawa wspólnotowego do niego się odwołujących.

Projekt ustawy dokonuje również (w art. 2 pkt 4-7) zdefiniowania ścieków, w tym ścieków bytowych, przemysłowych i komunalnych, co stanowi podstawę transpozycji Dyrektywy Rady (EWG) 91/271 do polskiego porządku prawnego, jak też podstawę wszelkich działań legislacyjnych w obszarze gospodarki ściekami.

Na mocy projektu ustawy zostało dokonane upodmiotowienie przedsiębiorstw wodociagowo-kanalizacyjnych, co przyczynia się do przyspieszenia rozwoju usług świadczonych przez te przedsiębiorstwa. Ponadto zwiększa ich opłacalność, a tym samym stwarza korzystne warunki do inwestowania, co jest jednym z założeń NPPC w tym obszarze prawa i ma na celu jak najszybsze osiągnięcie standardów unijnych w zakresie jakości wody i odprowadzania ścieków. W tym też kontekście pozytywnie należy ocenić dopuszczenie obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do wykonywania zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (art.16 ust.2 projektu). Przepis ten stanowi tym samym realizację zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej wyrażonej w art. 43 TWE, jak też jest wykonaniem polskich zobowiązań wynikających z art. 44 Układu Europejskiego.

W dalszej perspektywie przyjęcie powyższego rozwiązania przyczyni się do wzrostu inwestycji w tym sektorze, poprawy efektywności działania przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych i w konsekwencji sprzyjać będzie sprawnej transpozycji wspólnotowego *acquis* w tym obszarze.

Delegacje ustawowe zawarte w art. 11 i 13 projektu obligują do wydania aktów wykonawczych mających określić wymagania dotyczące jakości ścieków wprowadzanych do kanalizacji oraz jakości dostarczanej wody. Akty te stanowią będą transpozycję do polskiego porządku prawnego odpowiednich przepisów Dyrektywy Rady (EWG) 91/271, Dyrektywy Rady (EWG) 75/440, Dyrektywy Rady (EWG) 80/778 i Dyrektywy Rady (EWG) 79/869. Powyższe akty wykonawcze znajdują się obecnie w końcowej fazie opracowania a ich uchwalenie ma doprowadzić do częściowego wdrożenia wspólnotowego *acquis* w zakresie standardów jakości wód przeznaczonych do picia, dopuszczalnych stężeń występujących w niej wskaźników, jak też standardów dotyczących ścieków i dopuszczalnych zrzutów poszczególnych substancji i metod ich analizy.

Projekt ustawy, określając podstawowe wyznaczniki, które muszą zostać uwzględnione w ww. aktach wykonawczych spełnia podstawową rolę w procesie dostosowania prawa w tym obszarze ochrony środowiska.

Do katalogu przepisów bezpośrednio wdrażających odpowiednie przepisy prawa wspólnotowego, tj. przepisy Dyrektywy Rady (EWG) 91/271 należy art. 9 projektu, który wyznacza kategorie dopuszczalnych zrzutów do urządzeń kanalizacyjnych, służąc tym samym ochronie wód przed zanieczyszczeniami.

Kompleksowość działań dostosowawczych w zakresie materii objętej projektem ustawy zapewniona jest poprzez uwzględnienie unormowań projektu dyrektywy ramowej



(*Water Framework Directive*) w kwestii ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Artykuł 20 projektu, określając zasady ustalania powyższych taryf transponuje do prawa polskiego art. 9 dyrektywy ramowej, dotyczący uwzględniania zasady zwrotu usług wodnych, w tym kosztów ekologicznych i źródłowych w procesie ustalania ww. taryf. Powyższe rozwiązanie ma na celu umożliwienie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnym uzyskiwania odpowiedniego poziomu przychodów i w konsekwencji zapewnienia jak najwyższej jakości usług.

Pozostałe przepisy ustawy zapewniają spójność systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków i z tego względu postulowane jest potraktowanie całości ustawy jako ustawy dostosowującej prawo polskie do prawa wspólnotowego. Przepisy te stanowią podstawę funkcjonowania postanowień bezpośrednio wdrażających przepisy aktów prawa Unii Europejskiej. Cały rozdział 1 poświęcony jest ogólnym założeniom systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, gdzie oprócz słowniczka podstawowych pojęć zawartego w art. 2, znajduje się też określenie kompetencji państwa i gminy w zakresie gospodarki wodnej. Zdefiniowanie i rozdzielenie ww. kompetencji stanowi podstawę prawidłowego funkcjonowania zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Rozdział 2, obok przepisów art. 9, 10 i 11, 12, 13 które bezpośrednio transponują prawo wspólnotowe, zawiera zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, które choć nie wynikają z obowiązku dostosowawczego, składają się na sprawność i przejrzystość funkcjonowania systemu i w tym kontekście powinny być rozpatrywane łącznie. To samo można stwierdzić o Rozdziale 3 projektu ustawy, którego art. 16 ust.2 ma charakter wybitnie dostosowujący, natomiast pozostałe przepisy dotyczące zasad udzielania zezwoleń na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków są przepisami regulującymi zagadnienia objęte porządkami wewnętrznymi państw członkowskich. Składają się one jednakże na całość systemu, który jest niezbędny dla zapewnienia standardów unijnych w zakresie jakości wód. Zasady ustalania i zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków objęte rozdziałem 4 i 5 projektu są częściową transpozycją przepisów Dyrektywy ramowej (art. 20 projektu ustawy). Zważając jednak na wagę osiągania odpowiednich przychodów przez przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne w celu zapewnienia wysokiej jakości usług, przepisy te należy potraktować szczególnie priorytetowo, tym bardziej że realizują one w dużej części transpozycję przygotowywanej właśnie dyrektywy ramowej w sprawie zasad gospodarowania wodą. Przepisy rozdziałów 6 i 7, stanowiąc o karach za nie spełnianie wymogów ustawy, zapewniają jej przestrzeganie i tym

samym spełniają ważną rolę w procesie rzeczywistego wdrażania standardów wspólnotowych.

Konkludując, należy stwierdzić, że całość projektu ustawy powinna być uznana za dostosowującą prawo polskie do prawa wspólnotowego. Przemawia za tym w szczególności fakt, że projekt ustawy reguluje kwestie nowe, nie ujęte dotychczas w polskim ustawodawstwie, i że względu na zachowanie przejrzystości i spójności systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków powinien być on potraktowany wyjątkowo. Stanowi on bowiem jako całość podstawę funkcjonowania przedmiotowego systemu, który jest ważnym instrumentem na drodze do dochodzenia do standardów unijnych w zakresie ochrony jakości wód .

Jednocześnie należy wziąć pod uwagę pierwszoplanowy charakter działań w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami podkreślany przez Komisję Europejską w *Regular Report '99 i w Członkostwie dla Partnerstwa '99*. Uwzględniając przy tym wysoki poziom zanieczyszczenia wód w Polsce, powodowany głównie przez sektor komunalny i przemysłowy, priorytetowe potraktowanie niniejszego projektu ustawy jest się jak najbardziej uzasadnione.

**LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW  
DO  
PROJEKTU USTAWY  
O ZBIOROWYM ZOAOPATRZENIU W WODĘ  
I ODPROWADZANIU ŚCIEKÓW**

przyjętego przez Radę Ministrów  
w dniu 3 października 2000 r.

Obszar Negocjacyjny: „Środowisko”  
Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa Polski w Unii Europejskiej: rozdział 22,  
priorytet 22.2

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowanej ustawy wraz z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej ( tabela )
4.	Podstawowy akt wykonawczy
5.	Opinia o zgodności projektu ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków z prawem Unii Europejskiej wydana przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej dnia 16 października 2000r.
6.	Tłumaczenia zweryfikowane następujących aktów prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: <ul style="list-style-type: none"> <li>1. Dyrektywa Rady 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. dotycząca wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich (ze zmianami)</li> <li>2. Dyrektywa Rady 79/869/EWG z dnia 9 października 1979 r. dotycząca metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich (ze zmianami)</li> <li>3. Dyrektywa Rady 80/778/Ewg z dnia 15 lipca 1980 r. dotycząca jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (ze zmianami)</li> <li>4. Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych</li> </ul>

**Wykaz przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków,  
dostosowujących prawo polskie do prawa Unii Europejskiej**

<b>Lp.</b>	<b>Projekt ustawy</b>	<b>Prawo europejskie</b>	<b>Nr załącznika (tekst polski)</b>
1.	art.1,3,4	Preambuła do Dyrektywy Rady 80/778/EWG z dnia 15 lipca 1980 r. dotyczącej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i preambuła do Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. Dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w zakresie w jakim wyznaczają one podstawę systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę odpowiadającą oznaczonym w ww. dyrektywach normom jakości i zasadom odprowadzania i oczyszczania ścieków	Załącznik nr 1 i 2
2.	art. 2 pkt 1	art. 2 Dyrektywy Rady 80/778/EWG z dnia 15 lipca 1980 r. dotyczącej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Załącznik nr 1
3.	art. 2 pkt 5,6,7	art. 2 pkt 1,2 oraz 3 Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	Załącznik nr 2
4.	art.5-8	Nie wynikają bezpośrednio z przepisów prawa wspólnotowego jednakże ich wprowadzenie jest konieczne dla zapewnienia realizacji tych postanowień Dyrektywy Rady 91/271/EWG i Dyrektywy Rady 80/778, które są transponowane na mocy projektu ustawy.	Załącznik nr 1 i 2
5.	art. 9 , 10 i 11	- Dyrektywa Rady 91/271/EWG - Dyrektywa Rady 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975r. dotycząca wymaganej jakości wód powierzchniowych, przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach	Załącznik nr 2 Załącznik nr 4

		<b>członkowskich Wspólnoty</b>	
<b>6.</b>	<b>art. 12 i 13</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Dyrektywa Rady 79/869/EWG z dnia 9 października 1978r. dotycząca metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych, przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich Wspólnoty</li> <li>- Dyrektywa Rady 80/778/EWG z dnia 15 lipca 1980r. dotycząca jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Zał. nr 5</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Zał. nr 1</b></p>
<b>7.</b>	<b>art.14 i 15</b>	<p>nie znajdują bezpośredniego odniesienia do przepisów wspólnotowych jednakże decydują o spójności i sprawności całego systemu wodociągowo-kanalizacyjnego i tym samym służą skutecznej implementacji Dyrektywy Rady 80/778 i Dyrektywy Rady 91/271</p>	<b>Zał. nr 1 i 2</b>
<b>8.</b>	<b>art. 16 ust. 2 pkt 1</b>	<b>Traktat Ustanawiający Wspólnotę Europejską</b>	<b>Zał. nr 3</b>
<b>9.</b>	<b>art.17-19</b>	Są następstwem przepisu art. 16 projektu ustawy i jako takie zapewniają implementację odpowiednich przepisów Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską.	<b>Zał. nr 3</b>
<b>10.</b>	<b>art. 20</b>	art. 9 projektu Dyrektywy Ramowej w dziedzinie polityki wodnej Wspólnoty Europejskiej (stanowisko przyjęte przez Radę Unii Europejskiej w dniu 22 października 1999r.)	<b>Zał. nr 6</b>
<b>11.</b>	<b>art. 21-28</b>	nie dokonują bezpośredniej implementacji przepisów wspólnotowych, są jednakże niezbędne dla sprawnego wprowadzenia w życie systemu wymienionego w art. 20 projektu, który stanowi bezpośrednią implementację art. 9 Dyrektywy Ramowej	<b>Zał. nr 6</b>
<b>12.</b>	<b>art. 29-35</b>	Odgrywają porządkową i tym samym ważną rolę w procesie rzeczywistego wdrażania standardów unijnych	

**PROJEKT****ROZPORZĄDZENIE****Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.**

Na podstawie art.10 ustawy z dnia ..... o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (Dz.U.Nr ....., poz.....) zarządza się, co następuje

**§ 1.1.** Do urządzeń kanalizacyjnych zabrania się wprowadzania substancji stałych, płynnych i gazowych, które powodują niszczenie systemu kanalizacji, zakłócenia w jej działaniu oraz są niebezpieczne dla obsługi. Do takich substancji należą:

- 1) odpady stałe nawet w postaci rozdrobnionej, powodujące zmniejszenie przepustowości kanałów i ich zatykanie, a w szczególności: piasek, żwir, gruz, popiół, szkło, śmieci z zamiętania ulic, odpadki z rzeźni, z zakładów przeróbki padliny, z zakładów hodowli zwierząt, wytloki, drożdże, włókna, resztki skór, szczecina, szmaty i ścinki tekstyliów, folie z tworzyw sztucznych, odpady ze styropianu itp.;
- 2) odpady płynne, takie jak wywar gorzelniczny, serwatka, mleczne kultury bakteryjne, gnojówka, odpływy z kiszzonek itp., które powodują w utrudnienia w eksploatacji kanałów i zaburzenia w pracy oczyszczalni;
- 3) substancje twardniejące powodujące zatykanie kanałów np.: beton, cement, wapno, gips, wszelkiego rodzaju zaprawy i kleje budowlane, sztuczne żywice, masy bitumiczne, smoły, tłuszcze;
- 4) substancje palne i wybuchowe o punkcie zapłonu poniżej 85<sup>0</sup>C, do których należą m.in. benzyna, nafta, olej opałowy, smary, farby, lakiery, fenole, karbony tworzące acetylen i spirytus;
- 5) substancje agresywne dla urządzeń kanalizacyjnych oraz toksyczne dla obsługi i procesów biologicznych w oczyszczalniach ścieków np.: mocne kwasy i zasady, stężone sole, siarczki i roztwory ( amoniaku, siarkowodoru i cyjanowodoru ), formalina, pestycydy i herbicydy, rozpuszczalniki chloroorganiczne ( trójchloroetylen, nadchloroetylen, chloroform, dwuchloroetylen, czterochlorek węgla );
- 6) środki piorące i czyszczące w ilościach powodujących nadmierne powstawanie piany w kanalizacji;

**2.** Właściciel urządzeń kanalizacyjnych może odmówić przyjęcia do kanalizacji innych niż wymienione w ust 1 stałych lub płynnych odpadów, jeśli mogą one wywołać zagrożenie dla obsługi i działania urządzeń.

**§ 2.1.** Ścieki przemysłowe, które powstają w wyniku stosowania wody w przemyśle, usługach i handlu mogą być wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych, pod warunkiem, że nie stanowi to zagrożenia dla: zdrowia obsługi, stanu konstrukcji i prawidłowego działania kanałów i urządzeń oraz oczyszczalni ścieków, a także spełnienia przez właściciela urządzeń kanalizacyjnych warunków pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków do środowiska i zagospodarowania osadów ściekowych.

**2.** Potencjalne zagrożenia, które mogą powodować ścieki przemysłowe wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych w zależności od rodzaju przemysłu i produkcji zestawiono w załączniku 1 do rozporządzenia.

**§ 3.1.** Do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych przeznaczonych do odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych, tj. do kanalizacji ściekowej, nie należy wprowadzać wód z cieków powierzchniowych, wód z otwartych obiegów chłodniczych, wód drenażowych oraz wód opadowych z wyjątkiem odpływów z separatorów zainstalowanych na kanałach deszczowych w systemach kanalizacji półrozdzielczej.

2. Do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych przeznaczonych do odprowadzania ścieków bytowych, przemysłowych oraz wód opadowych tj. do kanalizacji ogólnospławnej nie należy wprowadzać wód z cieków powierzchniowych oraz wód z otwartych obiegów chłodniczych.

**§ 4.1.** Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych z zastrzeżeniem § 6.1 określa załącznik 2 do rozporządzenia.

2. Ścieki ze szpitali i sanatoriów oraz z zakładów weterynaryjnych przed wprowadzeniem do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych muszą być zdezynfekowane.

3. Ścieki przemysłowe wprowadzane do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych nie mogą powodować wydzielania się substancji gazowych w ilościach przekraczających dopuszczalne stężenia w części powietrznej urządzeń określone w załączniku 3 do rozporządzenia.

**§ 5.1.** Wartości wskaźników zanieczyszczenia określone w załączniku 2 powinny być spełnione w średnich dobowych próbkach ścieków zmieszanych z próbek pobranych ręcznie lub automatycznie proporcjonalnie do odpływu w odstępach co najmniej dwugodzinnych. W przypadku odczynu i temperatury wartości odnoszą się do próbek jednorazowych pobranych losowo.

2. Właściciel zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych może ustalić inny rodzaj kontrolnej próbki ścieków, w której powinny być spełnione dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia, jeśli wynika to z procesu produkcji w zakładzie i próbka ścieków jest reprezentatywna dla określenia ilości odprowadzanych zanieczyszczeń z zakładu.

3. Pobór kontrolnych próbek ścieków przemysłowych wprowadzanych do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych powinien być wykonywany w obecności dostawcy ścieków z miejsc umożliwiających ocenę ogólnej ilości zanieczyszczeń w ściekach z całego zakładu.

**§ 6.1.** Właściciel zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych może ustalić dla dostawcy ścieków:

- 1) niższe wartości wskaźników zanieczyszczenia od określonych w załączniku 2 w sytuacji, gdy ilość wprowadzanych ścieków przemysłowych stanowi więcej niż 10% w ogólnej ilości ścieków komunalnych odprowadzanych do oczyszczalni, lub gdy jest to niezbędne dla spełnienia warunków przy wykorzystaniu osadów z oczyszczalni na cele nieprzemysłowe;
- 1) wyższe wartości wskaźników zanieczyszczenia od określonych w załączniku 2 w sytuacji, gdy ilość ścieków przemysłowych jest mniejsza od 10% ilości ścieków komunalnych odprowadzanych do oczyszczalni pod warunkiem, że nie stanowi to zagrożeń wymienionych w § 2.1

**§ 7.1.** Dostawca ścieków udostępnia właścicielowi zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych niezbędne dane o rodzaju i wielkości produkcji i stosowanych procesach technologicznych

oraz rozwiązaniu gospodarki ściekowej w zakładzie, w celu określenia ilości i czasowego rozkładu dopływu ścieków przemysłowych, oraz rodzaju ich zanieczyszczenia.

**2.** Właściciel zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych w zależności od specyfiki zanieczyszczenia ścieków przemysłowych określa dostawcy ścieków zakres wskaźników zanieczyszczenia i ich dopuszczalne wartości oraz maksymalną wartość natężenia dopływu ścieków w jednostce czasu.

**3.** Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych powinny być ustalane przez właściciela zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych na podstawie:

- 1) bilansu ilości i jakości ścieków komunalnych odprowadzanych do oczyszczalni ścieków,
- 2) faktycznej przepustowości oczyszczalni i stosowanej technologii oczyszczania ścieków oraz uzyskiwanego stopnia redukcji zanieczyszczeń i sposobu zagospodarowania osadów ściekowych,
- 3) uzgodnionej z dostawcą ścieków możliwości zastosowania w zakładzie najlepszych dostępnych technologii (BAT) w produkcji i podczyszczaniu ścieków, w celu zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do kanalizacji zbiorczej,

**§ 8.1.** Dostawca ścieków przemysłowych wprowadzanych do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych obowiązany jest do:

- 1) niezwłocznego powiadomienia właściciela zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych o awarii na terenie zakładu, powodującej zrzut niebezpiecznych substancji do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych w celu podjęcia odpowiednich wspólnych przedsięwzięć zmniejszających skutki awarii;
- 2) instalowania niezbędnych urządzeń podczyszczających ścieki przemysłowe i ich prawidłowej eksploatacji;
- 3) umożliwienia właścicielowi zbiorczych urządzeń w każdym czasie dostępu do miejsc kontroli ilości i jakości ścieków wprowadzanych do tych urządzeń;
- 4) wewnętrznej kontroli przestrzegania dopuszczalnych ilości i natężeń dopływu ścieków oraz ich wskaźników zanieczyszczenia w szczególności, gdy ilość wprowadzanych ścieków jest większa od 10% wartości dopływu ścieków komunalnych do oczyszczalni oraz gdy zanieczyszczenie w ściekach przemysłowych może stwarzać zagrożenia wymienione w § 2.1
- 5) udostępniania wyników wewnętrznej kontroli właścicielowi zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych;
- 6) zainstalowania urządzeń pomiarowych ilości i jakości ścieków, jeżeli właściciel zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych postawi takie wymaganie uzasadnione możliwością wystąpienia zagrożeń wymienionych w § 2.1

**§ 9.1.** Zabronione jest rozcieńczanie ścieków przemysłowych, w celu uzyskania dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń.

**2.** Zakaz w ust. 2 nie dotyczy ścieków zasolonych, które mogą podlegać rozcieńczeniu w celu unikania ich ujemnego wpływu na konstrukcję zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych.

**§ 10.** Warunki wprowadzania do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych ścieków promieniotwórczych określają odrębne przepisy.

**§ 11.** Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie miesięcy od dnia ogłoszenia.



## ZAGROŻENIA PRZY WPROWADZANIU ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH DO ZBIORCZYCH URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH

<b>Zagrożenia dla bezpieczeństwa pracy przy obsłudze urządzeń</b>		
Rodzaj zagrożenia	Rodzaj substancji	Rodzaj przemysłu lub produkcji
Zatrucia, oparzenia	Kwasy i zasady,	Galwanizernie. Przemysł farmaceutyczny,
Silne zatrucia i oparzenia	Kwasy	Produkcja i ładowanie akumulatorów ołowiowych. Matowanie, wytrawianie i kwaśne polerowanie szkła (kwasy siarkowy i fluorowodorowy). Impregnacja drewna. Produkcja płyt i okien drzewnych (kwas mrówkowy), płyt pilśniowych twardych (kwasy organiczne).
Silne zatrucia i oparzenia	Ługi	Produkcje: mydeł, środków piorących i czyszczących. Produkcja nawozów. Produkcja i ładowanie akumulatorów niklowo-kadmowych. Wykańczanie tkanin (usuwanie klejunki przez enzymatyczne utlenianie, alkaliczne oczyszczanie, drukowanie, marceryzacja). Zakłady mleczarskie i browary. Produkcje: napojów bezalkoholowych i wód mineralnych, przetworów owocowych, warzywnych i ziemniaczanych, żelatyny i klejów glutynowych.
Silne zatrucia i oparzenia	Kwasy i ługi	Produkcja pojazdów i wagonów. Produkcja i ładowanie suchych baterii (regeneracja wymienników jonowych).
Eksplozje i zatrucia	Rozpuszczalniki	Przemysł farmaceutyczny. Produkcje: farb organicznych i drukarskich, powłok malarskich zawierających rozpuszczalnik, past podłogowych, materiałów biurowych. Galwanizernie Produkcja pojazdów i wagonów oraz natryskowe kładzenie farb i lakierów. Produkcja maszyn i ich hartownie. Czyszczenie części mechanicznych pojazdów, beczek i zbiorników. Odzysk i rafinacja tłuszczów i olejów jadalnych. Produkcja czekolady. Zakłady pralnicze i litograficzne. Laboratoria badawcze i szkolne oraz szpitale i przychodnie lekarskie
Silne zatrucia	Siarkowodór	Rafinerie ropy naftowej i przeróbka zużytych olejów. Produkcja papieru i pap. Produkcja acetyleny. Produkcja i uszlachetnianie skór. Gorzelnie
Wybuchy	Węglowodory	Rafinerie ropy naftowej, zbiorniki i stacje benzynowe, przeróbka zużytych olejów, warsztaty naprawcze pojazdów.
Eksplozje, szkodliwy wpływ na zdrowie	Węglowodory halogenowe	Uszlachetnianie futer. Pralnie przemysłowe
Gaz łzawiący, szkodliwy wpływ na zdrowie	Kwas cyjanowodorowy, chlorocyjan	Galwanizernie, Produkcja maszyn i ich hartowanie
Eksplozje, szkodliwy wpływ na zdrowie	Toluen	Produkcje: kabli, gumy i jej przeróbka
Eksplozje	Acetylen	Produkcja acetyleny
Zatrucia	Chlor	Chlorowe wybielanie tkanin
Oparzenia	Wysoka temperatura ścieków	Farbiarnie. Zakłady pralnicze Produkcja płyt i oklein drzewnych.
Uciążliwości	Odory	Zakłady utylizacji padliny

<b>Zagrożenia dla urządzeń kanalizacyjnych</b>		
<b>Rodzaj zagrożenia</b>	<b>Rodzaj substancji</b>	<b>Rodzaj przemysłu lub produkcji</b>
Niszczenie konstrukcji i urządzeń	pH poniżej 6,	Produkcja mydeł. Produkcja węgla drzewnego. Produkcja płyt i oklein drzewnych. Impregnacja drewna. Produkcja maszyn. Warsztaty napraw i konserwacji pojazdów szynowych i kołowych Produkcja suchych baterii. Drukarnie i zakłady litograficzne. Mleczarnie. Browary. Produkcja win. Gorzelnie. Produkcja żelatyny. Przerób owoców i warzyw. Produkcja kiszonej kapusty Produkcja margaryny. Produkcja cukru i syropu. Produkcja lodów. Czyszczenie beczek i zbiorników. Elektrownie. Instytuty badawcze, laboratoria zakładowe i szkolne. Szpitale i gabinety lekarskie.
	pH poniżej 6, siarczany.	Stalownie i odlewnie oraz obróbka powierzchni metali. Trawialnie metali nieżelaznych. Emaliernie. Galwanizernie Rafinerie ropy naftowej. Produkcja papieru i papy. Produkcja i uszlachetnianie skór oraz futer. Wykańczanie tkanin za pomocą farbowania i merceryzacji. Produkcja mączki ziemniaczanej. Produkcja środków pomocniczych dla przemysłu tekstylnego, skórzanego i papierniczego. Produkcja surowców dla wytwórni środków piorących.
	pH poniżej 6, siarczany, siarczyny, siarkowodór	Przeróbka zużytych olejów Pralnie przemysłowe
	Siarczany, siarczyny, siarkowodór	Produkcja betonu. Produkcja eternitu
Zatykanie przewodów wskutek inkrustacji i wytrącania zawiesin	pH powyżej 10, zawiesiny	Zakłady produkcji i przewozu betonu. Produkcja eternitu. Stalownie i odlewnie oraz obróbka powierzchni metali.
Zatykanie przewodów wskutek dużej ilości substancji nierozpuszczalnych	Zawiesiny mineralne i organiczne	Zakłady kamieniarskie (szlifiernie kamieni). Gorzelnie. Przerób ziemniaków, owoców i warzyw
	Włosie	Produkcja i uszlachetnianie skór oraz futer

<b>Zagrożenia dla urządzeń kanalizacyjnych</b>		
<b>Rodzaj zagrożenia</b>	<b>Rodzaj substancji</b>	<b>Rodzaj przemysłu lub produkcji</b>
Oblepianie przewodów i urządzeń	Ropa naftowa	Rafinerie ropy naftowej. Stacje benzynowe. Zbiorniki magazynujące produkty naftowe. Zakłady przeróbki zużytego oleju.
	Tłuszcze i oleje	Przemysł farmaceutyczny. Produkcja kosmetyków. Pralnie wełny. Restauracje, stołówki, smażalnie. Masarnie. Produkcja margaryny. Rafinacja i odzysk tłuszczów i olejów jadalnych. Produkcja czekolady. Produkcja lodów. Zakłady utylizacji padlin. Przeróbka kości.
	Farby	Produkcja lakierów i powłok malarskich oraz oczyszczanie zbiorników.
	Woski	Produkcja świec
Inne utrudnienia w eksploatacji	Substancje pływające i flotujące na powierzchni ścieków	Mycie zbiorników ługiem w produkcji farb i lakierów. Produkcja mydeł, środków piorących i czyszczących. Natryskowe kładzenie farb i lakierów. Uzlachetnianie futer. Tkalnie, przędzalnie, pralnie wełny. Słodownie. Rzeźnie i ubojnie. Przerób ziemniaków, owoców i warzyw. Masarnie. Produkcja mączki ziemniaczanej. Zakłady utylizacji padlin. Hodowla zwierząt

<b>Zagrożenia dla prawidłowej pracy oczyszczalni ścieków</b>		
<b>Rodzaj zagrożenia</b>	<b>Rodzaj substancji</b>	<b>Rodzaj przemysłu lub produkcji</b>
Toksyczne oddziaływanie na biologiczną część oczyszczalni oraz niemożliwe rolnicze wykorzystanie osadów przy dużych ładunkach metali ciężkich.	Metale ciężkie	Stalownie i walcownie oraz obróbka powierzchni odlewów. Trawialnie stali i metali nieżelaznych oraz aluminium. Emaliernie. Galwanizernie. Przerób zużytych olejów. Przemysł farmaceutyczny. Produkcja farb nieorganicznych. Produkcja lakierów i powłok malarskich. Produkcja nawozów. Produkcja maszyn i ich hartowanie (bar). Produkcja pojazdów i wagonów. Natryskowe kładzenie farb i lakierów. Produkcja kabli.(miedź). Produkcja akumulatorów ołowiowych (ołów, kadm) i niklowo-kadmowych ( nikiel, kadm). Produkcja suchych baterii (rtęć, cynk). Matowienie, wytrawianie i kwaśne polerowanie szkła (ołów, arsen) Srebrzenie szkła (srebro, miedź). Galwanizowanie szkła (miedź, nikiel). Drukarnie i zakłady litograficzne (ołów, cynk, miedź, chrom, kadm) Zakłady i laboratoria fotograficzne, rentgenowskie, kopiarnie ksero (srebro, chrom, kadm). Produkcja i uszlachetnianie skór oraz futer (chrom). Farbowanie tkanin. Gabinety dentystyczne (rtęć).
	Chromiany	Produkcja eternitu. Trawialnie stali. Galwanizernie. Impregnacja drewna. Produkcja pojazdów i wagonów. Natryskowe kładzenie farb i lakierów. Farbowanie tkanin.
	Cyjanki	Galwanizernie. Produkcja maszyn i ich hartowanie. Produkcja pojazdów i wagonów.
	Fluorki	Trawialnie stali. Matowienie, wytrawianie i kwaśne polerowanie szkła.
	Fenole i formalina	Produkcja węgla drzewnego. Produkcja płyt pilśniowych twardych. Obróbka szkła i włókien mineralnych.
	Adsorbowalne organiczne związki halogenowe (AOX).	Galwanizernie. Przerób zużytych olejów Przemysł farmaceutyczny. Produkcja farb organicznych. Natryskowe kładzenie farb i lakierów. Drukarnie i zakłady litograficzne. Drukowanie tkanin. Pralnie wodne i chemiczne. Instytuty badawcze. Szpitale i gabinety lekarskie.
	Biocydy	Przerób zużytych olejów Przemysł farmaceutyczny Produkcja lakierów i powłok malarskich. Produkcja środków pomocniczych dla przemysłu tekstylnego, skórzanego i papierniczego. Produkcja papieru i papy. Produkcja i uszlachetnianie skór oraz futer. Przerób tytoniu ( nikotyna ). Mycie i czyszczenie pojazdów, maszyn, zbiorników i beczek. Instytuty badawcze. Szpitale i gabinety lekarskie.
Puchnięcie osadu czynnego	Produkcja płyt pilśniowych twardych. Przetwórstwo ziemniaków, warzyw i owoców.	

<b>Zagrożenia dla prawidłowej pracy oczyszczalni ścieków</b>		
<b>Rodzaj zagrożenia</b>	<b>Rodzaj substancji</b>	<b>Rodzaj przemysłu lub produkcji</b>
Nadmierne obciążenie oczyszczalni oraz gwałtowne zużycie tlenu	Azotyny	Trawialnie metali nieżelaznych Galwanizernie. Produkcja maszyn i ich hartowanie.
	Amoniak i sole amonowe	Produkcja nawozów. Produkcja węgla drzewnego. Produkcja żelatyny i klejów glutynowych. Zakłady utylizacji padliny i przeróbki kości.
	Siarkowodór	Produkcja acetylenu
	Uderzeniowe obciążenia (wysokie wartości ChZT)	Produkcja lakierów i powłok malarskich. Produkcja płyt i oklein drzewnych oraz płyt pilśniowych twardych. Produkcja i uszlachetnianie skór oraz futer. Pralnie wełny. Wykańczalnie tkanin. Zakłady mleczarskie. Browary. Gorzelnie. Rzeźnie i ubojnie. Produkcja żelatyny i klejów glutynowych. Przetwórstwo ziemniaków, warzyw i owoców. Produkcja kiszonej kapusty.
Utrudnienia procesu sedimentacji w części mechanicznej oraz napowietrzania w części biologicznej	Flotujące oleje, tłuszcze i woski	Stalownie i walcownie oraz obróbka powierzchni odlewów. Produkcje: past podłogowych, mydeł, kosmetyków, środków piorących i czyszczących. Produkcja środków pomocniczych dla przemysłu tekstylnego, skórzanego i papierniczego. Produkcja maszyn i ich hartowanie. Produkcja pojazdów i wagonów. Warsztaty konserwacji i napraw maszyn i pojazdów. Produkcja kabli. Drukarnie i zakłady litograficzne. Odzysk i rafinacja tłuszczów i olejów jadalnych. Produkcje: margaryny, czekolady, lodów jadalnych. Zakłady pralnicze usługowe i przemysłowe. Mycie i czyszczenie pojazdów, maszyn, zbiorników i beczek. Zakłady utylizacji padliny.
	Ropa naftowa	Rafinerie
	Detergenty	Wykańczalnie tkanin

<b>Zagrożenia dla odbiornika odpływów z oczyszczalni ścieków</b>		
<b>Rodzaj zagrożenia</b>	<b>Rodzaj substancji</b>	<b>Rodzaj przemysłu lub produkcji</b>
Toksyczne oddziaływanie na biocenozę odbiornika	Metale ciężkie	Galwanizernie Przerób zużytych olejów Przemysł farmaceutyczny
	Adsorbowalne organiczne związki halogenowe (AOX).	Galwanizernie Przerób zużytych olejów Przemysł farmaceutyczny Produkcja farb dyspersyjnych i emulsyjnych. Produkcja papieru i papy. Uszlachetnianie futer. Pralnie wełny Alkaliczne oczyszczanie wstępne tkanin i ich drukowanie. Pralnie wodne i chemiczne. Szpitale i gabinety lekarskie.
	Cyjaniki	Galwanizernie. Produkcja maszyn i ich hartowanie. Produkcja acetylenu
	Fenole	Produkcja węgla drzewnego.
	Chromiany	Trawialnie metali nieżelaznych i aluminium. Impregnacja drewna.
	Biocydy	Rafinerie (stabilizatory) Przerób zużytych olejów Przemysł farmaceutyczny Produkcja kosmetyków. Impregnacja drewna. Przerób tytoniu ( nikotyna )
	Fluorki	Matowienie, wytrawianie i kwaśne polerowanie szkła
Eutrofizacja odbiornika	Fosforany	Produkcja nawozów
Inne negatywne oddziaływanie na jakość wody w odbiorniku	Zasolenie	Produkcja nawozów. Produkcja akumulatorów. Produkcja i uszlachetnianie skór oraz futer. Produkcja żelatyny i klejów glutynowych. Produkcja kiszzonej kapusty.
	Zmiana barwy wody	Produkcja farb organicznych, dyspersyjnych i emulsyjnych. Produkcja materiałów biurowych, papieru i papy. Farbowanie tkanin.

**DOPUSZCZALNE WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZANIECZYSZCZENIA W ŚCIEKACH  
PRZEMYSŁOWYCH WPROWADZANYCH DO ZBIORCZYCH  
URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH**

L.p.	Wskaźnik zanieczyszczenia	Jednostka	Wartość	Zalecane metody badań próbek ścieków
I	II	III	IV	V
1.	Temperatura	° C	35	Termometria ( pomiar in situ)
2.	Odczyn	pH	6,5 – 9,5 8 – 10 <sup>1)</sup>	Elektrometryczna ( pomiar in situ)
3.	Zawiesiny łatwoopadające	ml/l	10	Pomiar w leju Imhoffa po 0,5 godz. sedimentacji
4.	Zawiesiny ogólne	mg/l	2)	Filtracja przez 0,45 µm membranę, suszenie w 105 <sup>0</sup> C i ważenie
5.	ChZT <sub>Cr</sub>	mgO <sub>2</sub> /l	2)	Miareczkowanie
6.	BZT <sub>5</sub>	mgO <sub>2</sub> /l	2)	Oznaczanie stężenia tlenu przed i po 5-dniowej inkubacji w 20 <sup>0</sup> C
7.	Ogólny węgiel organiczny	mgC/l	2)	Chromatografia gazowa
8.	Azot amonowy	mgN <sub>NH4</sub> /l	100 <sup>3)</sup> 200 <sup>4)</sup>	Indofenolowa spektrofotometryczna
9.	Azot azotynowy	mgN <sub>NO2</sub> /l	10	Chromatografia jonowa IC
10.	Fosfor ogólny	mgP/l	2)	Spektrofotometria absorpcyjna
11.	Chlorki	mgCl/l	1000	Objętościowa argentometryczna` wg Mohra
12.	Siarczany	mgSO <sub>4</sub> /l	500	Wagowa lub spektrofotometria
13.	Siarczyny	mgSO <sub>3</sub> /l	10	Miareczkowanie, metoda jodometryczna
14.	Żelazo ogólne	mgFe/l	5)	Absorpcyjna spektrofotometria atomowa
15.	Aluminium	mgAl/l	5)	Jak wyżej
16.	Antymon	mgSb/l	0,5	Spektrofotometria absorpcyjna
17.	Arsen	mgAs/l	0,5	Absorpcyjna spektrofotometria atomowa
18.	Bar	mgBa/l	5	Spektrofotometria absorpcyjna
19.	Beryl	mgBe/l	1	Jak wyżej
20.	Bor	mgB/l	10	Jak wyżej
21.	Cynk	mgZn/l	5	Absorpcyjna spektrofotometria atomowa
22.	Cyna	mgSn/l	2	Jak wyżej
23.	Chrom <sup>+6</sup>	mgCr <sup>+6</sup> /l	0,2	Jak wyżej
24.	Chrom ogólny	mgCr/l	1	Jak wyżej
25.	Kadm	mgCd/l	0,2	Bezplomieniowa atomowa spektrofotometria absorpcyjna
26.	Kobalt	mgCo/l	1	Absorpcyjna spektrofotometria atomowa
27.	Miedź	mgCu/l	1	Bezplomieniowa atomowa spektrofotometria absorpcyjna
28.	Molibden	mgMo/l	1	Absorpcyjna spektrofotometria atomowa
29.	Nikiel	mgNi/l	1	Bezplomieniowa atomowa spektrofotometria absorpcyjna
30.	Ołów	mgPb/l	1	Jak wyżej
31.	Rteć	mgHg/l	0,05	Jak wyżej
32.	Selen	mgSe/l	1	Absorpcyjna spektrofotometria atomowa
33.	Srebro	mgAg/l	0,5	Jak wyżej
34.	Tal	mgTl/l	1	Jak wyżej
35.	Tytan	mgTi/l	2	Jak wyżej
36.	Wanad	mgV/l	2	Jak wyżej
37.	Chlor wolny	mgCl <sub>2</sub> /l	1	Miareczkowanie; spektrofotometria

I	II	III	IV	V
38.	Chlor całkowity	mgCl <sub>2</sub> /l	4	Jak wyżej
39.	Cyjanki ogólne (związane)	mgCN/l	1	Spektrofotometria absorpcyjna
40.	Cyjanki wolne	mgCN/l	0,5	Jak wyżej
41.	Fluorki	mgF/l	20	Spektrofotometria absorpcyjna z elektrodami jonoselektywnymi
42.	Siarczki	mgS/l	1	Kolorymetryczne; spektrofotometryczne
43.	Rodanki	mgSCN/l	30	Kolorymetryczna benzyno-pirydynowa
44.	Fenole lotne (indeks fenolowy)	mg/l	15	Chromatografia gazowa
45.	Substancje ropopochodne	mg/l	15	Ekstrakcja
46.	Substancje ekstrahujące się eterem naftowym	mg/l	100	Ekstrakcja
47.	Sześciochlorocykloheksan (HCH)	mgHCH/l	3	Chromatografia gazowa z detekcją wychwytu elektronu po ekstrakcji rozpuszczalnikiem
48.	Pięćchlorofenol (PCP),	mgPCP/l	1,5	Chromatografia gazowa
49.	Aldryny, djeldryny, endryny, izodryny	mg/l	0,05	Chromatografia gazowa z detekcją wychwytu elektronu po ekstrakcji rozpuszczalnikiem
50.	Sześciochlorobenzol (HCB)	mgHCB/l	1,5	Jak wyżej
51.	Sześciochlorobutadien (HCBd)	mgHCBd/l	1,5	Jak wyżej
52.	Chloroform (CHCl <sub>3</sub> )	mgCHCl <sub>3</sub> /l	1,5	Jak wyżej
53.	1,2-dwuchloroetan (EDC)	mgEDC/l	2	Jak wyżej
54.	Trójchloroetylen (TRI)	mgTRI/l	0,5	Jak wyżej
55.	Nadchloroetylen (PER)	mgPER/l	0,5	Jak wyżej
56.	Trójchlorobenzen (TCB)	mgTCB/l	1	Jak wyżej
57.	Insektycydy fosforoorganiczne	mg/l	0,1	Jak wyżej
58.	Lotne związki chloroorganiczne (VOX)	mgCl/l	1,5	Jak wyżej
59.	Adsorbowalne związki chloroorganiczne(AOX)	mgCl/l	1	Jak wyżej; chromatografia cieczowa
60.	Lotne węglowodory aromatyczne (BTX- benzen, toluen, ksylen, styren)	mg/l	1	Chromatografia gazowa
61.	Substancje powierzchniowo czynne anionowe	mg/l	15	Miareczkowa; kolorymetryczn
62.	Substancje powierzchniowo czynne niejonowe	mg/l	20	Spektrofotometryczna

- 1) Dotyczy ścieków zawierających cyjanki i siarczki.
- 2) Wartości wskaźników należy ustalać na podstawie dopuszczalnego obciążenia oczyszczalni ładunkiem tych zanieczyszczeń.
- 3) Dotyczy oczyszczalni o Liczbie Równoważnych Mieszkańców < 5000.
- 4) Dotyczy oczyszczalni o Liczbie Równoważnych Mieszkańców ≥ 5000.
- 5) Zanieczyszczenia ogranicza wartość wskaźnika: zawiesiny łatwoopadające.



**DOPUSZCZALNE STĘŻENIA GAZÓW I PAR W CZĘŚCI POWIETRZNEJ  
ZBIORCZYCH URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH**

<b>Nazwa substancji</b>	<b>Wskaźnik</b>	<b>Wartość</b>
Amoniak	mg NH <sub>3</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	0,035
Arsenowodór	mg AsH <sub>3</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	0,0003
Benzen	mg C <sub>6</sub> H <sub>6</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	0,08
Benzyna	mg mieszaniny węglowodorowej w dm <sup>3</sup> powietrza	0,2
Brom	mg Br w dm <sup>3</sup> powietrza	0,0007
Chlor	mg Cl w dm <sup>3</sup> powietrza	0,003
Jod	mg J w dm <sup>3</sup> powietrza	0,003
Cyjanowodór	mg HCN w dm <sup>3</sup> powietrza	0,005
Czterochlorek węgla	mg CCL <sub>4</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	0,02
Dwusiarczek węgla	mg CS <sub>2</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	0,05
Dwutlenek siarki	mg SO <sub>2</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	0,025
Dwutlenek węgla	mg CO <sub>2</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	1,97
Eter dwuetylowy	mg C <sub>2</sub> H <sub>5</sub> / <sub>2</sub> O w dm <sup>3</sup> powietrza	1,0
Fenol	mg C <sub>6</sub> H <sub>5</sub> OH w dm <sup>3</sup> powietrza	0,02
Metan	mg CH <sub>4</sub> w dm <sup>3</sup> powietrza	14,4
Siarkowodór	mg H <sub>2</sub> S w dm <sup>3</sup> powietrza	0,015
Tlenek węgla	mg CO w dm <sup>3</sup> powietrza	0,05

1.

### **Uzasadnienie proponowanych zapisów rozporządzenia**

- W § 1 zawarty jest rozszerzony tekst art. 9 ust 2 Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków. Wydaje się, że w Ustawie nie powinny być wymieniane nazwy niektórych substancji zabronionych do wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych, lecz wystarczyłoby tylko ogólny zapis, że zabrania się wprowadzać substancji stałych, płynnych i gazowych, które niszczą, utrudniają eksploatację i są niebezpieczne dla obsługi urządzeń kanalizacyjnych. Uszczegółowienie tego zapisu Ustawy powinno być w rozporządzeniu, zwłaszcza, że lista takich szkodliwych dla kanalizacji substancji odpadowych może ulegać rozszerzeniu, do czego odnosi się ust 2 w § 1 proponowanego zapisu rozporządzenia.
- Treść § 2 wraz z załącznikiem 1, opracowanym na podstawie wytycznych niemieckich ATV, umożliwi właścicielowi urządzeń kanalizacyjnych i dostawcy ścieków prawidłową ocenę ewentualnych zagrożeń jakie mogą powodować surowe ścieki z różnych rodzajów przemysłu i produkcji. Stanowi to istotną merytoryczną pomoc w negocjacjach przy zawieraniu umów cywilno-prawnych. Zapis ust 1 w tym paragrafie dokładniej precyzuje niż Ustawa pojęcie ścieków przemysłowych a ponadto jest niezbędny do następnych odwołań do jego treści występujących w § 6 i 8.
- W § 3 sprecyzowano podstawowe zasady użytkowania kanalizacji rozdzielczej i ogólnospławnej, które nie są określone w Ustawie
- W § 4.1 sprecyzowano standardy jakości ścieków przemysłowych, które mogą być wprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych nie naruszając warunków § 2. Załącznik 2 do rozporządzenia obejmuje wszystkie wskaźniki zanieczyszczenia ścieków przemysłowych, które występują w projekcie Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi. Dopuszczalne wartości tych wskaźników są wynikiem analizy materiałów źródłowych, z których dane zestawiono w porównawczej tabeli do niniejszego uzasadnienia. W porównaniu z załącznikiem do aktualnego rozporządzenia Rady Ministrów w proponowanej wersji zaostrożono standardy dla metali ciężkich i toksycznych substancji chloroorganicznych, co jest zgodne z uwagami Izby Wodociągów Polskich oraz krytycznymi wypowiedziami zgłaszanymi na spotkaniach zawodowych i w prasie. Skrócona została również m. in. lista tych wskaźników, gdyż wyeliminowano dwusiarczek węgla, który jest ograniczony przez wskaźnik „siarczki” oraz indeks metali ciężkich, gdyż jest on merytorycznie wątpliwy. W jaśniejszy sposób podano wyjaśnienia do tego załącznika oraz zaproponowano, by dopuszczalną wartość zawiesin ogólnych określać w zależności od aktualnego obciążenia oczyszczalni, gdyż ograniczenie zawiesin łatwoopadających eliminuje zagrożenie zamulania kanałów. Wartości wskaźników podane w załączniku 2 odnoszą się przede wszystkim do sytuacji, gdy ilość ścieków przemysłowych wynosi ok. 10% ogólnej ilości ścieków komunalnych, co wynika z treści § 6.
- W załączniku 2 zalecane metody badań próbek opisane są bardzo ogólnie jednak nieco dokładniej niż w projekcie Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi. Nie jest możliwe podanie polskich lub ISO norm, gdyż brak jest przepisów prawnych ściśle określających, które z

licznych metodyk analitycznych należy stosować do badań silnie zanieczyszczonych ścieków przemysłowych.

- W § 4 ust 2 podano warunki wprowadzania ścieków ze szpitali i zakładów weterynaryjnych, co jest właściwszym zapisem niż zakaz wprowadzony w art. 9 p. 6 Ustawy.
- W § 4 ust 3 wprowadzono załącznik precyzujący dopuszczalne stężenia gazów i par w urządzeniach kanalizacyjnych zgodnie z postulatem Izby Wodociągów Polskich.
- W § 5 zaproponowano rodzaj reprezentatywnej kontrolnej próbki ścieków podobnie jak w rozporządzeniu aktualnym oraz projekcie Ministra Środowiska. W ust 2 wprowadzono wyraźną możliwość ustalenia przez właściciela urządzeń innej reprezentatywnej próbki, zgodnie z zasadami spełnienia wymogów § 2.1. Zapis ten spełnia słuszny postulat zgłaszany przez zainteresowane środowiska. W ust 3 podano ważny warunek prawidłowej kontroli ścieków przemysłowych wprowadzanych do zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych.
- Zapis § 6 umożliwia właścicielowi dostosowanie standardów jakości przyjmowanych ścieków do aktualnych parametrów technicznych i technologicznych jego urządzeń oraz pozwolenia wodno-prawnego na odprowadzanie ścieków z oczyszczalni komunalnej i zagospodarowanie osadów.
- Zapis w § 7 precyzuje obowiązki właściciela i dostawcy przy ustalaniu warunków przyjmowania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych i podaje podstawowe zasady merytoryczne ustalania tych warunków. Wprowadzono tu dokładniejsze zalecenia niż są w aktualnym rozporządzeniu m. in. odnoszące się również do konieczności sprecyzowania natężenia ich dopływu w jednostce czasu ( a nie tylko ilości dobowych czy rocznych) , w celu uniknięcia uderzeniowych zrzutów ścieków przemysłowych, a więc możliwie równomiernego ich wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych. Treść ust. 3 p.3 zwraca uwagę na konieczność uwzględniania BAT przy precyzowaniu warunków wprowadzania ścieków z określonego zakładu przemysłowego.
- W § 8 określono obowiązki dostawcy ścieków, co spełnia zapis z art. 10 Ustawy, a również zgłaszanych wniosków podczas spotkań z użytkownikami aktualnego rozporządzenia. Treść tego paragrafu kładzie nacisk na odpowiedzialność dostawcy ścieków w kontroli jakości ścieków wprowadzanych do kanalizacji zbiorczych, a w szczególności istotny jest wymóg natychmiastowego zgłaszania awarii.
- Zapisy w paragrafach 7 i 8 wskazują na konieczność współdziałania dostawcy i właściciela, w celu ustalenia i kontroli racjonalnych wymogów ograniczających niekorzystny wpływ ścieków przemysłowych na zbiorcze urządzenia kanalizacyjne
- W § 9 wyraźniej niż w aktualnym rozporządzeniu określono zakaz rozcieńczania ścieków przemysłowych, co jest niestety często praktykowane. Rozcieńczenie wprowadzi zmniejsza stężenia, lecz może wpływać istotnie na zwiększenie ładunków np. metali ciężkich w osadach z oczyszczalni komunalnych pomimo, że wprowadzanych ściekach przemysłowych dotrzymano dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń.

- W proponowanych zapisach rozporządzenia użyto określenia „ zbiorcze urządzenia kanalizacyjne”, ponieważ rozporządzenie dotyczy systemu kanalizacji do których podłączone są urządzenia kanalizacyjne indywidualne i w treści Ustawy również występuje określenie „zbiorcze”

**Porównanie dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych wprowadzanych do komunalnych urządzeń kanalizacyjnych**

Lp.	Wskaźnik zanieczyszczenia	Jednostka	Wartości wskaźników				
			wg ekspertyzy z r.1998	wg aktualnego rozporządzenia Rady Ministrów	wg projektu rozporządzenia Ministerstwa Środowiska	wg rozporządzenia austriackiego Nr 186 z r 1996	wg wytycznych niemieckich ATV-A 115P dla ilości ścieków ≤ 10% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni komunalnej
1.	Temperatura	° C	40	40	35	35	35
2.	Odczyn	pH	6 - 10; 8 - 10*	6 - 9.5 ; 8 - 10 <sup>1</sup>	6.5 - 8.5	6.5 - 9.5	6.5 - 10
3.	Zawiesiny łatwoopadające	ml/l	10	10	0,5	10	Nie ogranicza się, lecz jeśli jest to konieczne dla prawidłowego funkcjonowania kanalizacji może nastąpić jej ograniczenie w zakresie od 1 do 10 ml/l po 0.5 godz. czasie opadania
4.	Zawiesiny ogólne	mg/l	500** ; 1000	500	35	Nie mogą negatywnie oddziaływać na oczyszczalnię i kanalizację	-
5.	Przewodność elektryczna (25°C)	µScm <sup>-1</sup>	-	1500	-	-	-
6.	ChZT <sub>Cr</sub>	mgO <sub>2</sub> /l	2000	<sup>2)</sup>	125	-	-
7.	BZT <sub>5</sub>	mgO <sub>2</sub> /l	-	<sup>2)</sup>	25	-	-
8.	Spontaniczne zużycie tlenu	mg O <sub>2</sub> /l					100
9.	Ogólny węgiel organiczny	mgC/l	-	-	30	-	-
10.	Azot amonowy	mgN <sub>NH4</sub> /l	100	<sup>2)</sup>	10 (przy temp. ≥12°C)	Należy ograniczyć, jeśli istnieje niebezpieczeństwo korozji urządzeń lub uciążliwości zapachowej	100 przy wielkości oczyszczalni <5000RM, 200 przy wielkości oczyszczalni ≥5000RM,
11.	Azot azotynowy	mgN <sub>NO2</sub> /l	10	-	1	10	10
12.	Azot ogólny	mgN/l		<sup>2)</sup>	15	-	-

Lp.	Wskaźnik zanieczyszczenia	Jednostka	Wartości wskaźników				
			Wg ekspertyzy z r.1998	wg aktualnego rozporządzenia Rady Ministrów	wg projektu rozporządzenia Ministerstwa Środowiska	wg rozporządzenia austriackiego Nr 186 z r 1996	wg wytycznych niemieckich ATV-A 115P dla ilości ścieków ≤ 10% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni komunalnej
13.	Fosfor ogólny	mgP/l	30	2)	2	-	50
14.	Substancje rozpuszczone	mg/l	2000	-	-	-	-
15.	Chlorki	mgCl/l	1000	-	1000	-	-
16.	Siarczany	mgSO <sub>4</sub> /l	500	500	500	200	600
17.	Siarczyny	mgSO <sub>3</sub> /l	10	10	1	10	-
18.	Sód	mgNa/l	-	-	800	-	-
19.	Potas	mgK/l	-	-	80	-	-
20.	Żelazo ogólne	mgFe/l	20	-	10	Wskaźnik ograniczony przez zawiesiny łatwoopadalne	-
21.	Aluminium	mgAl/l	3	3	3	Jak wyżej	-
22.	Antymon	mgSb/l	0,5	0,5	0,3	-	0,5
23.	Arsen	mgAs/l	0,5	0,5	0,1	0,1	0,5
24.	Bar	mgBa/l	5	5	2	5	5
25.	Beryl	mgBe/l	-	1	1	-	-
26.	Bor	mgB/l	-	10	1	-	-
27.	Cynk	mgZn/l	5	5	2	2	5
28.	Cyna	mgSn/l	2	2	2	2	5
29.	Chrom <sup>+3</sup>	mgCr <sup>+3</sup> /l	1,5	-	-	-	-
30.	Chrom <sup>+6</sup>	mgCr <sup>+6</sup> /l	0,5	0,5	0,1	0,1	0,2
31.	Chrom ogólny	mgCr/l	2	2	0,5	0,5	1
32.	Kadm	mgCd/l	0,2	0,4	0,2	0,1	0,5
33.	Kobalt	mgCo/l	1,0	2	1	1	2
34.	Mangan	mgMn/l	2,0	-	-	-	-
35.	Miedź	mgCu/l	1,0	2	0,5	0,5	1
36.	Molibden	mgMo/l	1,0	1	1	-	-
37.	Nikiel	mgNi/l	2,0	1,5	0,5	0,5	1
38.	Ołów	mgPb/l	1,0	1	0,5	0,5	1
39.	Rtęć	mgHg/l	0,05	0,1	0,005	0,01	0,1

Lp.	Wskaźnik zanieczyszczenia	Jednostka	Wartości wskaźników				
			wg ekspertyzy z r.1998	wg aktualnego rozporządzenia Rady Ministrów	wg projektu rozporządzenia Ministerstwa Środowiska	wg rozporządzenia austriackiego Nr 186 z r 1996	wg wytycznych niemieckich ATV-A 115P dla ilości ścieków ≤ 10% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni komunalnej
40.	Selen	mgSe/l	1,0	1	1	-	2
41.	Srebro	mgAg/l	0,5	1	0.1	0.1	1
42.	Tal	mgTl/l	1,0	-	1	-	-
43.	Tytan	mgTi/l		2	1	-	-
44.	Wanad	mgV/l	2,0	2	2	-	-
45.	Indeks sumy metali ciężkich			1,5 <sup>3)</sup>	-	-	-
46.	Chlor wolny	mgCl <sub>2</sub> /l	2,0	-	0.2	0.2	-
47.	Chlor pozostały wolny	mgCl <sub>2</sub> /l		2	=		-
48.	Chlor pozostały całkowity	mgCl <sub>2</sub> /l		5	0.4	0.4	-
49.	Cyjanki ogólne (związane)	mgCN/l	5,0	5	5	-	20
50.	Cyjanki wolne	mgCN/l	0,5	0.5	0.1	0.1	1
51.	Fluorki	mgF/l	30	15	15	20	50
52.	Siarczki	mgS/l	2,0	1	0.2	1	2
53.	Rodanki	mgSCN/l	30	10	10	-	-
54.	Aldehyd mrówkowy	mg/l	-	-	2	-	-
55.	Akronitryl	mg/l	-	-	20	-	-
56.	Fenole lotne (indeks fenolowy)	mg/l	10	15	0,1	10	100
57.	Substancje ropopochodne	mg/l	20	15	15	-	-
58.	Niepolarne składniki ekstrahujące się eterem naftowym	mg/l		10	-	-	-
59.	Substancje ekstrahujące się eterem naftowym	mg/l	250	100	50	100	100 ( ulegające bezpośredniej separacji ) 250 ( całkowite )
60.	Formaldehyd	mg/l	2,0	2	-		-
61.	Dwusiarczek węgla (CS <sub>2</sub> )	mgCS <sub>2</sub> /l	5,0	2	-		-

Lp.	Wskaźnik zanieczyszczenia	Jednostka	Wartości wskaźników				
			wg ekspertyzy z r.1998	wg aktualnego rozporządzenia Rady Ministrów	wg projektu rozporządzenia Ministerstwa Środowiska	wg rozporządzenia austriackiego Nr 186 z r 1996	wg wytycznych niemieckich ATV-A 115P dla ilości ścieków ≤ 10% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni komunalnej
62.	Sześciochlorocykloheksan (HCH)	mgHCH/l	2,0	4	4 (w. dobową) 2 ( miesięczna)		-
63.	Czterochlorek węgla (CCl <sub>4</sub> )	mgCCl <sub>4</sub> /l	1,5	-	3 ; 1,5		-
64.	DDT	mg/l	0,2	-	-	-	-
65.	Pięćchlorofenol (PCP),	mgPCP/l	1,0	2	2 ; 1	-	-
66.	Aldryny, djeldryny, endryny, izodryny	mg/l	0,002	0.01	0,002 0,01	-	-
67.	Sześciochlorobenzol (HCB)	mgHCB/l	1,0	2	0,003	-	-
68.	Sześciochlorobutadien (HCBd)	mgHCBd/l	1,0	3	3 1	-	-
69.	Chloroform (CHCl <sub>3</sub> )	mgCHCl <sub>3</sub> /l	1,0	2	2 ; 1	-	-
70.	1,2-dwuchloroetan (EDC)	mgEDC/l	1,5	2.5	2,5 ; 1,25	-	-
71.	Trójchloroetylen (TRI)	mgTRI/l	0,5	0.5	1 ; 0,5	-	-
72.	Nadchloroetylen (PER)	mgPER/l	0,5	0.5	1 ; 0,5	-	-
73.	Trójchlorobenzen (TCB)	mgTCB/l	1,0	1	2 ; 1	-	-
74.	Insektycydy fosforoorganiczne	mg/l	0,1	0.1	0.01	-	-
75.	Insektycydy z grupy węglowodorów chlorowanych	mg/l	-	-	0.0005	-	-
76.	Lotne związki chloroorganiczne (VOX)	mgCl/l	1,5	-	0.5	0.1	0.5
77.	Adsorbowalne związki chloroorganiczne(AOX)	mgCl/l	1,0	3	0.5	0.5	1
78.	Benzen	mg/l		1	-		-
79.	Nitrobenzen	mg/l		2	-		-



Lp.	Wskaźnik zanieczyszczenia	Jednostka	Wartości wskaźników				
			wg ekspertyzy z r.1998	wg aktualnego rozporządzenia Rady Ministrów	wg projektu rozporządzenia Ministerstwa Środowiska	wg rozporządzenia austriackiego Nr 186 z r 1996	wg wytycznych niemieckich ATV-A 115P dla ilości ścieków ≤ 10% ogólnej ilości ścieków dopływających do oczyszczalni komunalnej
80.	Lotne węglowodory aromatyczne (BTX- benzen, toluen, ksylen, styren)	mg/l		2	0.1	0.1 (bez styrenu)	-
81.	Polichlorowane bifenyle (PCB)	mg/l		0.1	-		-
82.	Substancje powierzchniowo czynne anionowe	mg/l		15	5	Nie mogą negatywnie oddziaływać na kanalizację i oczyszczalnię	-
83.	Substancje powierzchniowo czynne niejonowe	mg/l		20	10	Jak wyżej	-
84.	Kaprolaktam	mg/l	-	-	10	-	-
85.	Toksyczność dla ryb $G_f$	stopień rozcieńczenia	-	-	≤ 2		-
86.	Suma węglowodorów	mg/l				20	50 (ulegające bezpośredniej separacji ) 100 ( całkowite )
87.	Barwniki						Tylko w niewielkich stężeniach nie powodujących zabarwienia odpływów z oczyszczalni.